

Regeringen

Ny ret til tidlig pension

– værdig tilbagetrækning for alle

AUGUST 2020

Indhold

●	Ny ret til tidlig pension – kort fortalt	5
	Et velfærdssamfund med pligter og rettigheder	5
	De, der har arbejdet i mange år, skal have ret til tidlig pension	5
	Den konkrete model: En ny ret til tidlig pension	8
	Hvem kan få tidlig pension?	10
	Antal år på arbejdsmarkedet – arbejdsløshed og sygdom tæller med	10
	Reel lige adgang for kvinder og mænd	11
	Hvor meget får man i ydelse?	11
	Et stigende antal beskæftigede vil gå på tidlig pension	12
	Visitation til seniorenpension	15
	Retfærdig finansiering	15
	Valg og dilemmaer	15
●	Ny ret til tidlig pension – detaljerne bag modellen	17
	1. Tildeling og ydelse	17
	Hvad tæller med som år på arbejdsmarkedet?	17
	Arbejdsløshed og sygdom	20
	Deltid tæller som fuldtid	21
	Barsel tæller også med	22
	ATP-indbetalinger for 16- og 17-årige før 1977	22
	Hvordan tæller uddannelse med som tid på arbejdsmarkedet?	23
	Opgørelsesalder og anciennitet	24
	Ordningen er også for personer med efterløn	25
	Ydelsen for tidlig pension	26
	2. Hvem får ret til tidlig pension	29
	Målgruppen fordelt på køn	32
	Ydelser, indkomstniveauer og uddannelsesgrupper	33
	Arbejdsfunktioner og a-kassemedlemskaber	34
	3. Samfundsøkonomien bag tidlig pension	36
	Effekt på arbejdsudbuddet	36
	Finansiering af tidlig pension	39
	Serviceeftersyn i 2030	40

Ny ret til tidlig pension – kort fortalt

Et velfærdssamfund med pligter og rettigheder

Danmark er bygget på tillid til, at enhver yder sit, og at fællesskabet til gengæld er der for dem, der har brug for det. Vores samfundskontrakt hviler på ret og pligt.

Det blev bekræftet under coronakrisen. Et sundhedsvæsen med dedikerede medarbejdere viste sit værd. Danskerne stod sammen i solidaritet med de ældre og sårbare. Og samfundet holdt hånden under de virksomheder og lønmodtagere, som blev hårdt ramt af krisen.

Værdien af et stærkt fællesskab blev tydelig for alle. Hele Danmark udviste samfundssind.

Velfærden er selve kernen i et solidarisk Danmark, hvor vi løfter opgaverne i fællesskab. I 1920'erne blev sociale ydelser en ret, hvor det før var en almisse. I 1950'erne fik vi en folkepension, som gav tryghed i alderdommen. I 1970'erne indførtes retten til SU, så flere fik mulighed for at tage en uddannelse. Skridt for skridt og generation efter generation har vi opbygget det danske velfærdssamfund.

Men de seneste år har reformer ofte betydet forringelser af velfærden. Regeringen vil gå den modsatte vej. Vi vil udbygge velfærden.

Derfor sætter vi velfærden først. Derfor har vi givet kommuner og regioner større økonomiske rammer, som dækker udviklingen med flere børn og ældre. Derfor har vi indgået en aftale om kommunal udligning, som giver bedre råd til velfærd i landets kommuner.

Før valget foreslog vi en ny værdig tilbagetrækning for lønmodtagere, der er blevet nedslidte, og for dem, som har været længst tid på arbejdsmarkedet. Vores forslag indeholdt både et visitationselement og en rettighed.

Siden er der indført seniorpension, som er en ordning, nedslidte kan visiteres til.

Men vi mangler stadig at gennemføre en ret til værdig tilbagetrækning.

Derfor vil regeringen nu indføre en ny ret til tidlig pension for dem, der har været længst tid på arbejdsmarkedet, ofte i fysisk hårde job. De får mulighed for at trække sig tilbage, inden de bliver helt nedslidte.

De, der har arbejdet i mange år, skal have ret til tidlig pension

Vores velfærdssamfund hviler på en solid offentlig økonomi. Et bredt flertal i Folketinget står bag Velfærdsaftalen fra 2006. Aftalen medvirker til, at der er råd til fremtidens sygehuse, skoler og plejehjem – til tryk velfærd for os alle sammen.

Med Velfærdsaftalen er det besluttet, at folkepensionsalderen skal følge med levetiden. Når vi lever længere, skal vi også arbejde længere. Det er et sundt princip, som regeringen står bag.

Da velfærdsaftalen blev indgået, var der også mulighed for at gå på efterløn. Siden er efterlønnen blevet kraftigt forringet. Det har skabt uretfærdigheder, som vi har et ansvar for at gøre noget ved.

Alle jævnaldrende har samme folkepensionsalder. Men ikke alle er begyndt at arbejde på samme tidspunkt i livet, og der er stor forskel på, hvor mange år vi er på arbejdsmarkedet. Faglærte og ufaglærte har været længst tid på arbejdsmarkedet.

Og det er ikke alle, som kan holde til et langt arbejdsliv, hvis belastningen er stor.

Nogle må stå op hver morgen og gå på arbejde med smerter. Ryggen, knæet eller skuldrene værker efter mange års slid.

Knap hver tredje ufaglærte eller faglærte mellem 55 og 64 år oplever, at de er begrænset i arbejdet grundet smerter.

Når man kommer på pension, er det også forskelligt, hvor mange år, man får som pensionist. En ufaglært lever i gennemsnit færre år end en jævnaldrende akademiker.

Alle fortjener gode år på pension med tid til børn, børnebørn og fritidsinteresser.

De, der har slidt i hårde jobs og betalt til velfærds-samfundet i mange år, skal have mulighed for en værdig tilbagetrækning.

Derfor vil regeringen foreslå en ny ret til tidlig pension for dem, som har ydet deres tårn på arbejdsmarkedet. De skal kunne trække sig tilbage lidt tidligere uden at frygte, at de bliver helt nedslidte.

Det er vigtigt for regeringen, at tidlig pension ikke er en ydelse, man skal visiteres til. Men en ret, som man trygt kan regne med, når man lever op til kriterierne. Og som man kender i god tid, så man får mulighed for at planlægge den sidste del af sit arbejdsliv.

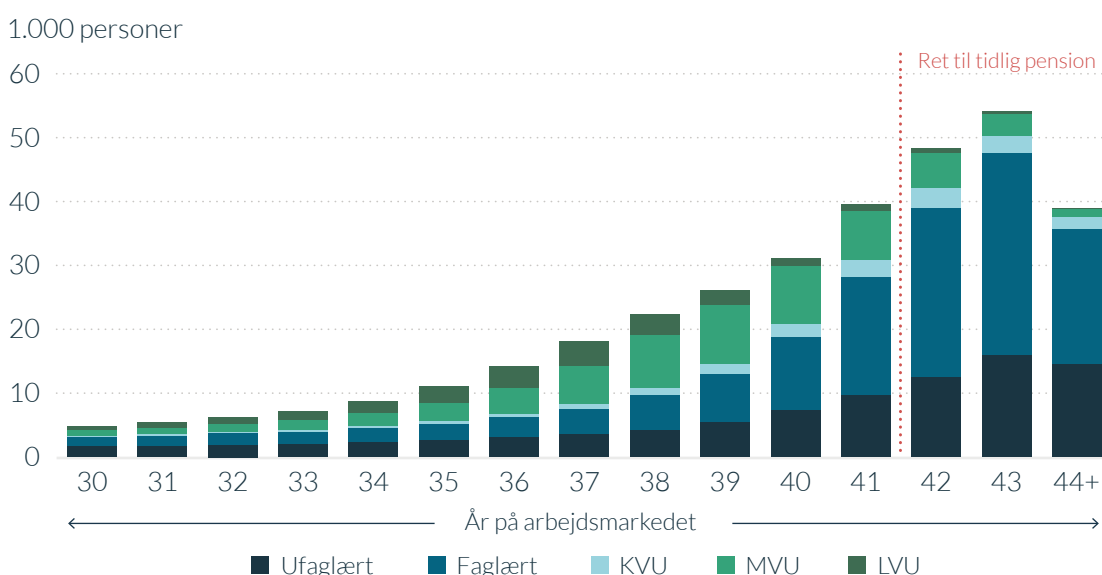
Det betyder også, at tidlig pension adskiller sig fra efterlønnen. Den nye ret til tidlig pension er for dem, der er startet tidligt og har haft et langt arbejdsliv. Det er ikke en forsikringsordning, som man skal have betalt til, siden man fyldte 30 år.

Nogle af dem, der får den nye ret til tidlig pension, vil vælge ikke at bruge den. Det er kun godt, at mange er glade for deres arbejde og har lyst til og mulighed for at arbejde længere. Men det er ikke alle, der kan.

Figur 1

Faglærte og ufaglærte har været længst tid på arbejdsmarkedet

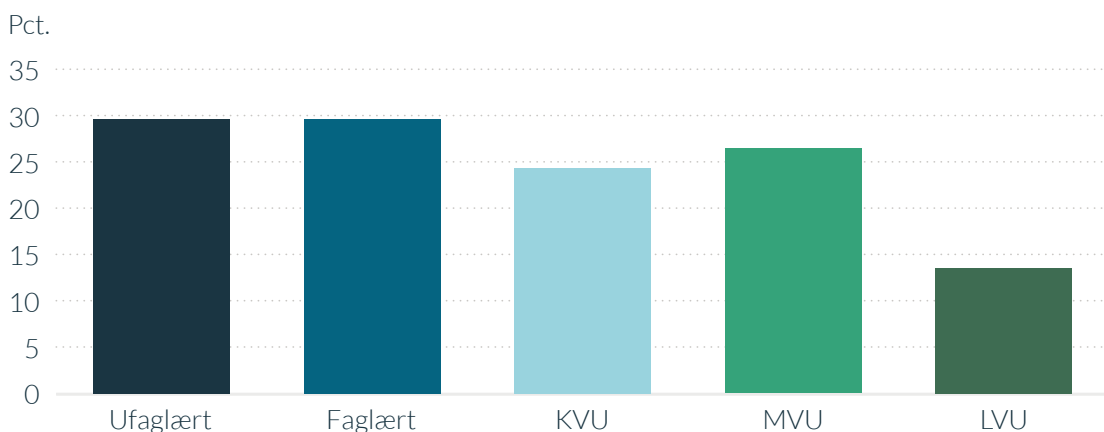
Anm.: År på arbejdsmarkedet er opgjort ved 61-års fødselsdagen for alle 61-66-årige under folkepensionsalderen i 2022. Der indgår personer fra 6½ årsgange, da personer født 1. halvår 1955 har nået folkepensionsalderen inden 1. januar 2022. Figuren viser højst fuldførte uddannelse. Ufaglært dækker over grundskole og gymnasiale uddannelser. Faglært dækker over erhvervsfaglige uddannelser. KMU dækker over korte videregående uddannelser. MVU dækker over mellemlange uddannelser og bacheloruddannelser. LVU dækker over lange videregående uddannelser samt ph.d. og forskeruddannelser.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 2

Knap hver tredje ufaglærte eller faglærte mellem 55 og 64 år er begrænset i arbejdet grundet smerter

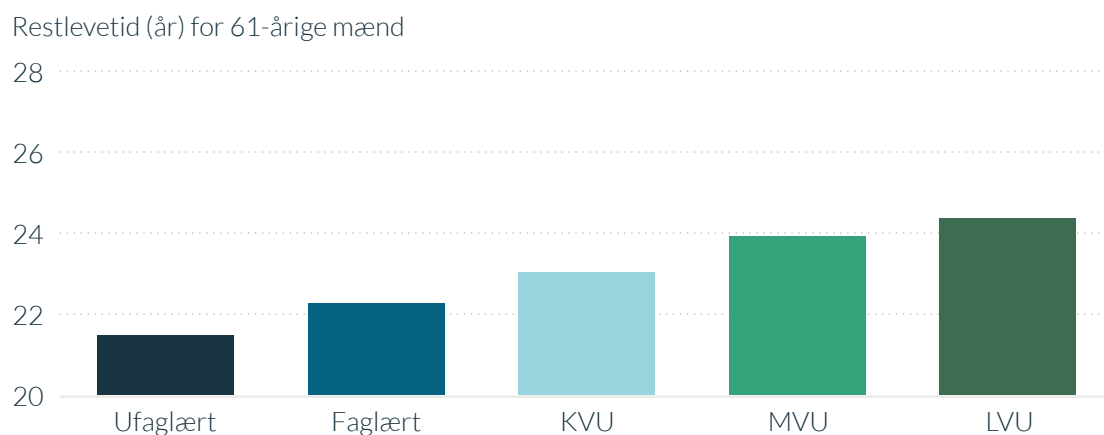

Anm.: Se definition af uddannelsesgrupperne i figur 1.
Kilde: Data fra Arbejdsmiljø og Helbred 2018, Arbejdstilsynet.

Figur 3

Ufaglærte og faglærte mænd har færre leveår tilbage

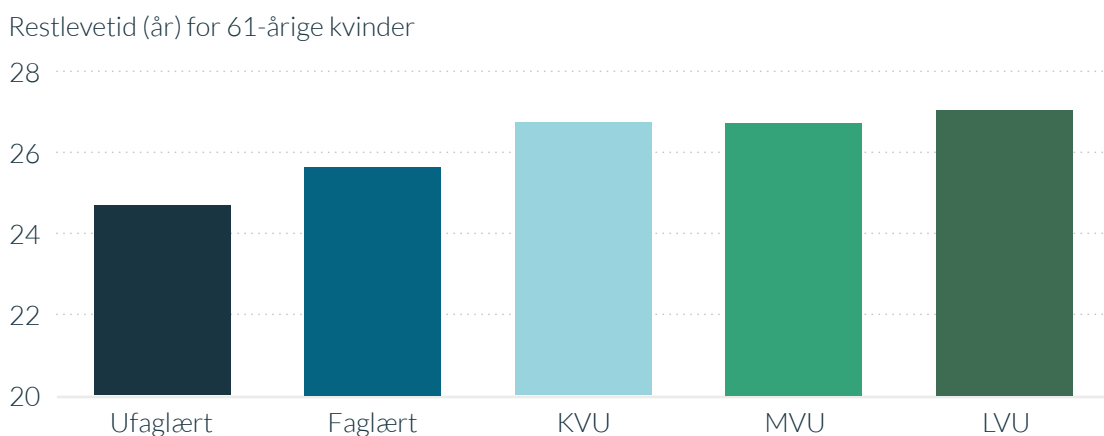

Anm.: Den forventede restlevetid er opgjort for 61-årige, der var på arbejdsmarkedet som 59-årig og er baseret på oplysninger om dødelighed i 2019.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Figur 4

Ufaglærte og faglærte kvinder har færre leveår tilbage

Anm.: Se figur 3.
Kilde: Se figur 3.

Den konkrete model: En ny ret til tidlig pension

En ny ret til tidlig pension skal give dem, der har været mange år på arbejdsmarkedet, en mulighed for at stoppe med at arbejde tidligere uden frygt for at være slidt ned først. Dem der har arbejdet, siden de var helt unge, og typisk har haft fysisk hårde jobs.

Derfor er retten til tidlig pension målrettet personer med et langt arbejdsliv.

Om man er berettiget til tidlig pension afhænger af, hvor mange år man har været på arbejdsmarkedet som 61-årig. Men pensionen gælder først nogle år senere.

Fra man fylder 61 år vil det være muligt at anmode om tidlig pension og få afgjort, om man er berettiget til ordningen. Det betyder, at man i god tid kender sin fremtid og sine pensionsmuligheder. Det giver tryghed.

Hvis man som 61-årig har været på arbejdsmarkedet i mindst 44 år, får man ret til at gå på tidlig pension tre år før folkepensionsalderen, mens 43 år på arbejdsmarkedet giver ret til at gå fra to år før, og 42 år på arbejdsmarkedet giver ret til at gå ét år før folkepensionsalderen.

Boks 1**Ret til tidlig pension – tre eksempler:**

En ufaglært arbejdsmand, som er født i 1960, kan få folkepension som 67-årig. Hvis han har arbejdet, siden han var 17 år, har han som 61-årig været 44 år på arbejdsmarkedet. Den nye ret betyder, at han kan få 3 år på tidlig pension og kan gå fra som 64-årig.

En chauffør, som er født i 1962, kan få folkepension som 67-årig. Hvis han har arbejdet, siden han var 18 år, har han som 61-årig været på arbejdsmarkedet i 43 år. Han har ret til 2 år på tidlig pension og kan gå fra som 65-årig.

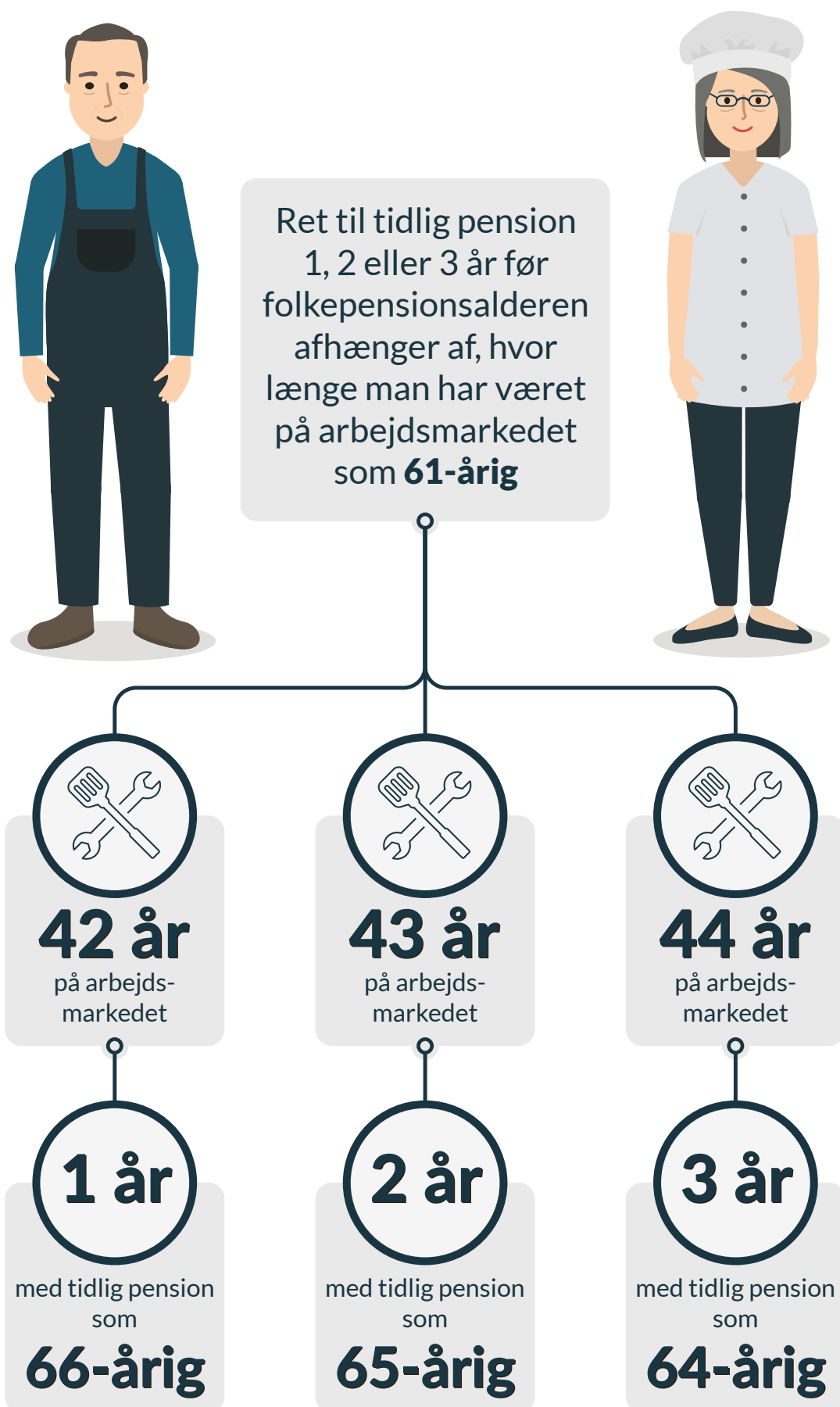
En social- og sundhedsassistent, som er født i 1958, kan få folkepension som 67-årig. Hvis hun har arbejdet, siden hun var 19 år, har hun som 61-årig været på arbejdsmarkedet i 42 år. Hun har ret til ét år på tidlig pension og kan gå fra som 66-årig.

Grafik 1

Modellen kort fortalt

Anm: Eksemplet er vist for personer med folkepensionsalder på 67 år.

Hvem kan få tidlig pension?

Ret til tidlig pension er målrettet dem, der har arbejdet længe og ofte fysisk hårdt.

Men man kan sige, at muligheden for tidlig pension er med til at opveje forskellen, så vi får et mere retfærdigt pensionssystem.

Det er faggrupper, som under ét lever kortere end gennemsnittet blandt dem, som er på arbejdsmarkedet. Uden muligheden for tidlig pension har de udsigt til færre år med offentlig pension end andre på arbejdsmarkedet.

Forskellen i leveår er en uretfærdighed i danskernes sundhed. Den uretfærdighed forsvinder ikke, fordi man kan holde tidligere op med at arbejde. Der er selvfølgelig stadig brug for en sundhedspolitisk indsats mod uligheden i sundhed og levealder, samt fortsat fokus på godt arbejdsmiljø og forebyggelse af nedslidning.

Boks 2

Nu er det Arnes tur

60-årige Arne Juhl fra Fjelstrup i Sønderjylland blev landskendt, da han i 2019 blev ansigtet på Socialdemokratiets udspil om ret til tidlig pension.

Arne Juhl er ufaglært og har et langt arbejdsliv med hårdt fysisk arbejde bag sig. Et arbejdsliv, der begyndte som 16-årig i 1976, hvor Arne blev ansat som arbejdsdreng på en jernvarefabrik. Siden 1980 har Arne Juhl arbejdet på Bryggeriet Fuglsang i Haderslev, hvor han undervejs også har varetaget en række tillidposter.

Som følge af et sygdomsforløb har Arne de seneste par år arbejdet på nedsat tid og sideløbende modtaget sygedagpenge.

Arne vil kunne gå på folkepension som 67-årig i 2027. Hvis han opnår ret til tre år på tidlig pension eller efterløn, vil han kunne trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet som 64-årig i 2024. Hvis han vælger tidlig pension, kan han få sit efterlønsbidrag udbetalt.

Antal år på arbejdsmarkedet – arbejdsløshed og sygdom tæller med

Det grundlæggende kriterie for ret til tidlig pension er, hvor mange år man har været på arbejdsmarkedet, når man fylder 61 år.

I opgørelsen af antal år på arbejdsmarkedet indgår år, hvor man har arbejdet som lønmodtager, som selvstændig, i fleksjob og i job med løntilskud.

Regeringen ønsker ikke, at man skal afskæres fra tidlig pension, fordi man har været ramt af arbejdsløshed, sygdom eller arbejdsskade. Ledighed kan ramme pludseligt, som vi ser det under coronakrisen. Og sygdom og ulykker kan ramme enhver.

Regeringen har valgt, at perioder med arbejdsløshedsdagpenge eller sygedagpenge også

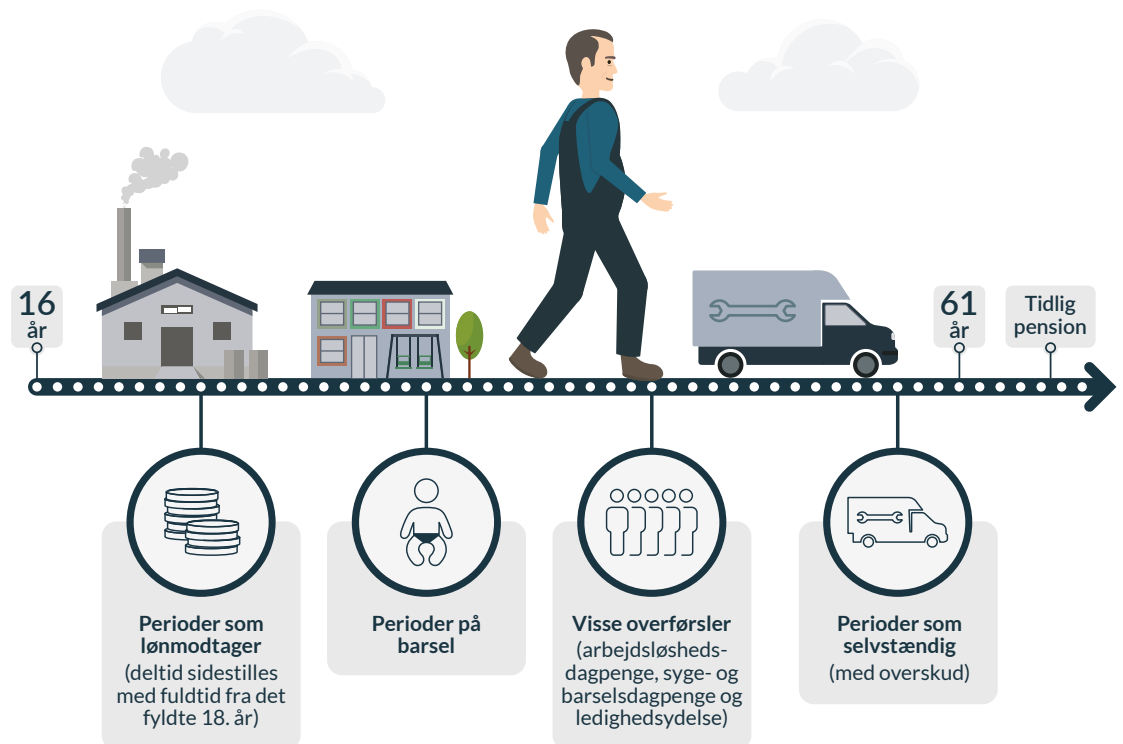
indgår i opgørelsen af den enkeltes antal år på arbejdsmarkedet.

Lønnet praktik på en arbejdsplads som del af en uddannelse tæller med. Det gælder f.eks. en murerlærling, kontorelev eller en social- og sundhedspraktikant. Da ordningen er for dem, der har arbejdet mange år, tæller uddannelse på f.eks. SU ikke med.

Grafik 2

Hvad tæller med?

Reel lige adgang for kvinder og mænd

Regeringen ønsker, at mænd og kvinder skal have reel lige adgang til ordningen.

Kvinder holder mere barsel end mænd og arbejder oftere på deltid. Derfor sidestilles deltid på mindst 18 timer om ugen med fuldtidsbeskæftigelse. Tilsvarende bliver mindst 9 timers beskæftigelse om ugen opjusteret til halvtid.

Både mødre og fædre får et års anciennitet per barn. Det vil tilgodese kvinder, da de typisk har færre år på arbejdsmarkedet. År med barsel tæller derfor med og bidrager til, at man opnår ret til tidlig pension. Men man kan højst få et års anciennitet per kalenderår.

Hvor meget får man i ydelse?

Regeringen foreslår, at ydelsen for tidlig pension skal være 13.550 kr. om måneden før skat.

Det svarer til niveauet for folkepensionens grundbeløb og fuldt pensionstillæg for enlige.

Tidlig pension afhænger ikke af, om man er enlig eller gift/samlevende, og der er ingen forsørgerpligt. Det er en ret, der alene afhænger af ens egne forhold.

Der er mulighed for at tjene op til 24.000 kr. om året før skat ved at arbejde ved siden af tidlig pension, uden at ydelsen nedsættes.

Hvis man får udbetaling fra egen pension, f.eks. fra en arbejdsmarkedspension, nedsættes ydelsen ikke.

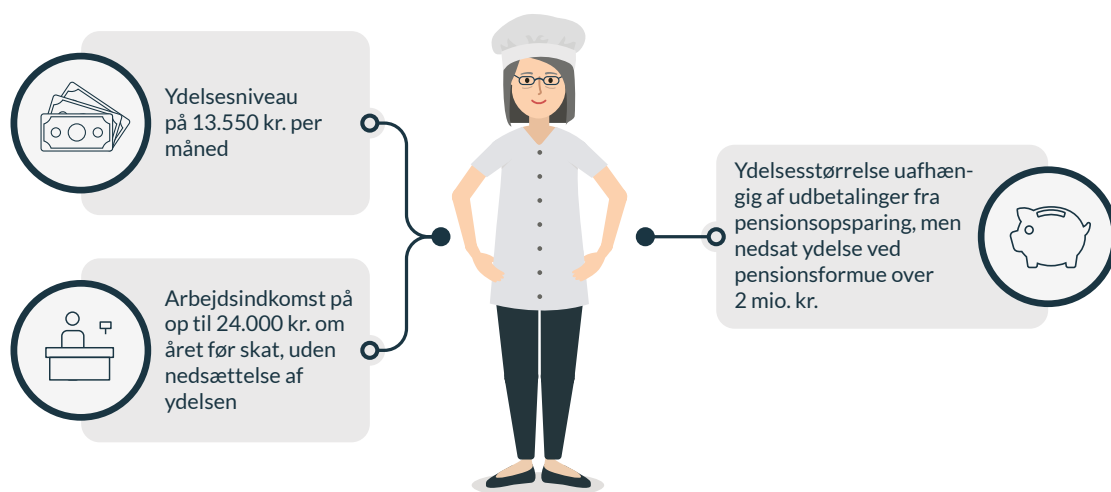
Ydelsen sættes ned, hvis man har en pensionsformue på mere end to millioner kroner. Det sker for at målrette ordningen til dem, den er tiltænkt. Faglærte, som opnår ret til tidlig pension, vil typisk have en pensionsformue under 2 mio. kr., mens f.eks. bankansatte, der typisk starter tidligt på arbejdsmarkedet som elever, ofte har en højere pensionsformue.

Hvis man ikke har boet i Danmark i hele opfølgelsesperioden, får man kun en del af ydelsen. Det er det samme princip som ved seniorpension og folkepension.

Grafik 3

Hvor meget kan man få?

Et stigende antal beskæftigede vil gå på tidlig pension

Regeringen vil indkalde til forhandlinger med henblik på at fremlægge et lovforslag om ret til tidlig pension. Det er regeringens ambition, at loven skal vedtages med virkning fra den 1. januar 2021, så de første anmodninger fra borgerne kan indsendes allerede næste år.

I 2022 forventes de første at kunne gå på tidlig pension. For at kunne beregne, hvem der er berettiget til ordningen, skal der inden da laves en platform, som kan indhente oplysninger fra en række systemer og registre, først og fremmest fra ATP.

Det skønnes, at 38.000 personer vil opnå ret til tidlig pension i 2022, og at 49.000 personer vil opnå retten i 2025.

Af dem skønnes 22.000 personer at benytte sig af muligheden i 2022, mens det vil være 25.000 personer i 2025. Det skøn bygger på erfaringer fra efterlønsordningen.

Antallet af personer, som vil benytte tidlig pension, afhænger af individuelle forhold og personlige ønsker, og er derfor behæftet med usikkerhed.

En stor del af dem vil i begyndelsen komme fra efterløn eller andre overførselsindkomster.

Regeringen regner med, at omkring 6.000 beskæftigede personer vil gå på tidlig pension det første år, ordningen er i kraft, dvs. i 2022.

Over de kommende år vil flere og flere komme fra beskæftigelse. I 2025 er det 10.000 på tidlig

pension, der kommer fra beskæftigelse. Det svarer til fire ud af ti personer af dem, der benytter ordningen. I takt med, at færre har efterlønnen som en mulighed, stiger andelen. På længere sigt kommer næsten syv ud af ti fra beskæftigelse.

Selvom ordningen tager højde for, at kvinder oftere holder mere barsel og oftere arbejder på deltid, vil der stadig være flere mænd, der opnår ret til tidlig pension. Det skyldes blandt andet, at mænd typisk starter tidligere på arbejdsmarkedet end kvinder.

Af de personer, som får ret til tidlig pension, forventes det, at én ud af fire opnår den fulde ret på tre år i 2022.

Det vil dog ikke være alle, der er blandt de berettigede i 2022, som rent faktisk kan nå at benytte deres fulde ret. Det skyldes, at når ordningen indføres, får nogen ret til flere år med tidlig pension, end de kan nå at afholde, før de når folkepensionsalderen.

Størstedelen af dem, der får ret til tidlig pension, vil være faglærte eller ufaglærte. Kun meget få med en lang videregående uddannelse vil opnå retten.

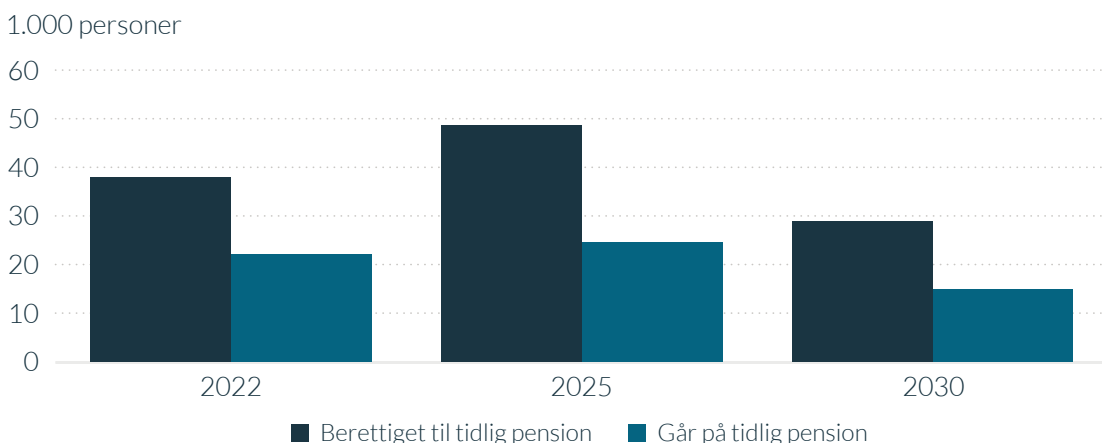
Geografisk vil Vestjylland og Københavns vestegn have relativt mange borgere, som er berettiget til tidlig pension i 2022. Omvendt vil der være relativt få berettigede i de store byer.

Figur 5

ANTAL med ret til tidlig pension og skøn for antal, der går på tidlig pension

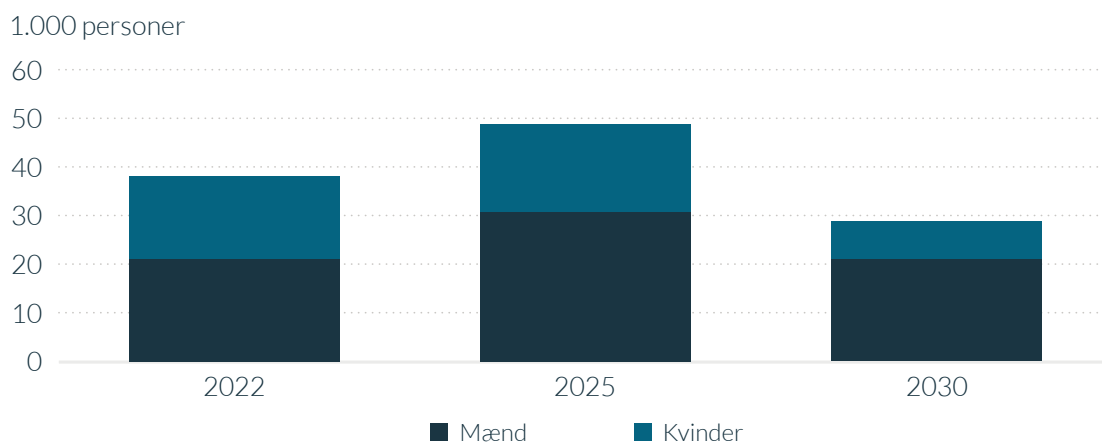
Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 6

ANTAL med ret til tidlig pension, opdelt på køn

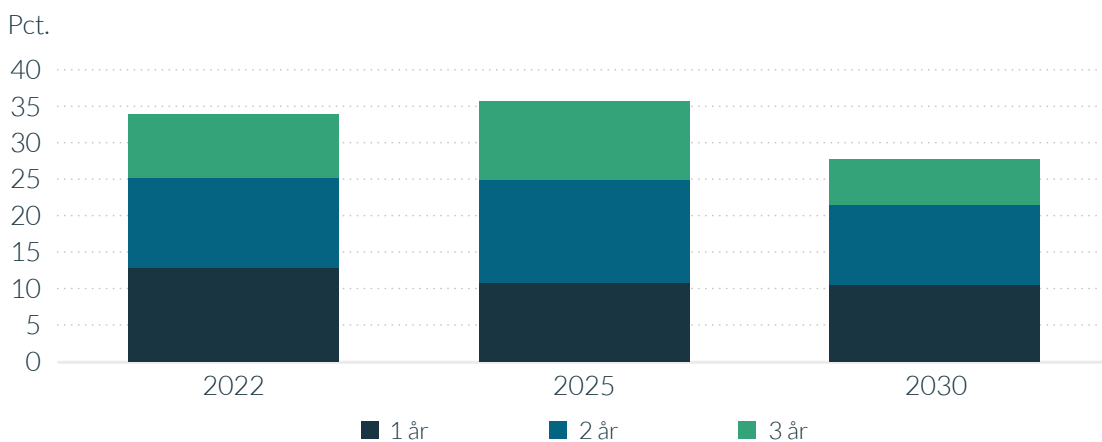
Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 7

ANDEL med ret til tidlig pension, der får 1, 2 eller 3 år

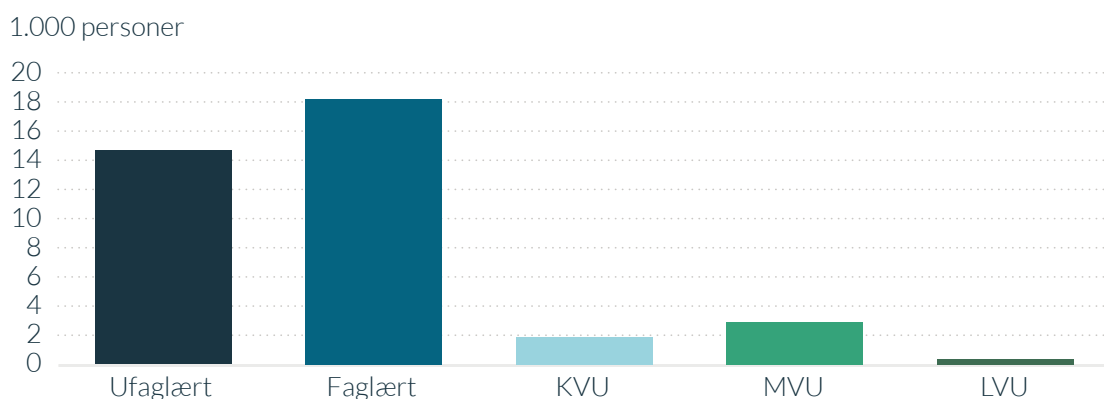
Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 8

ANTAL med ret til tidlig pension i 2022, opdelt på uddannelse

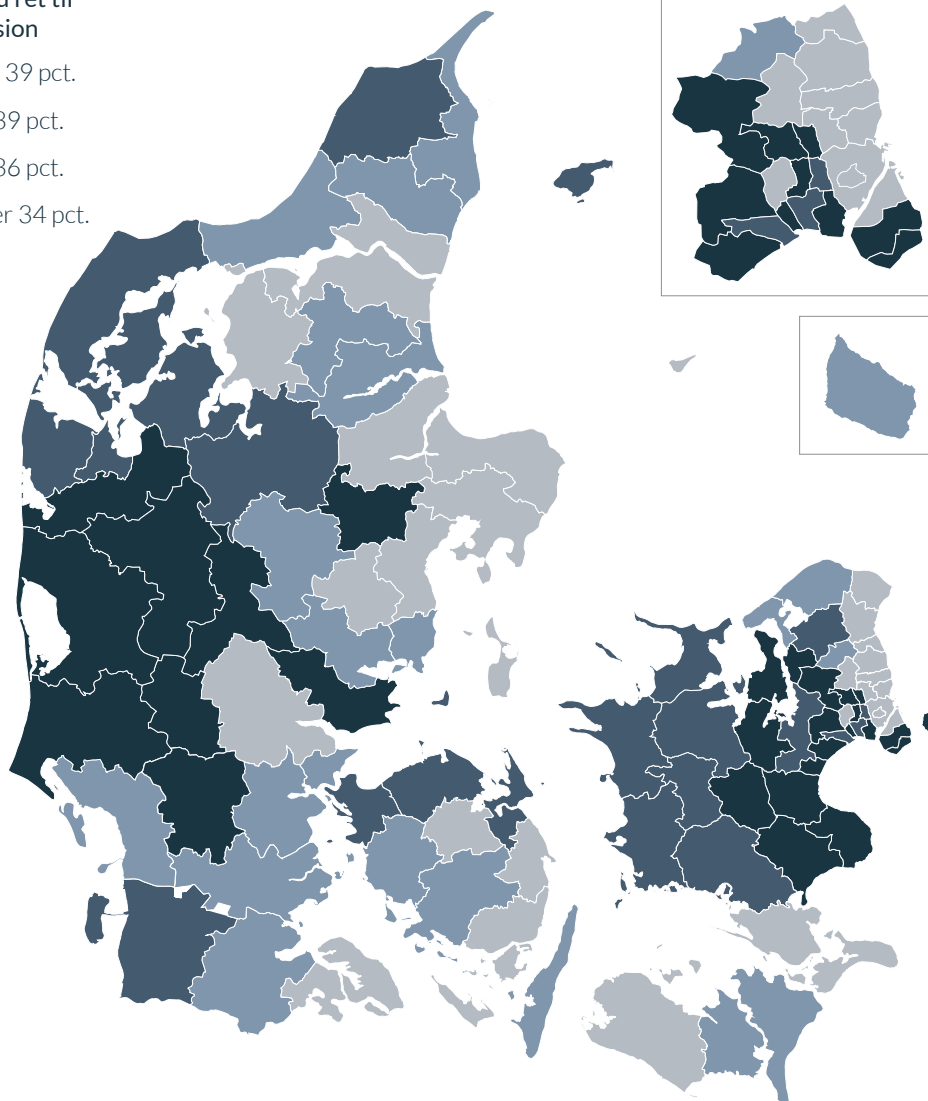
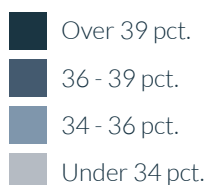
Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år. Opdelt efter højest fuldførte uddannelse.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 9

Vestjylland og Københavns vestegn har størst andel med ret til tidlig pension

Andel med ret til tidlig pension

Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år. Opgjort for 2022 og baseret på bopælskommune i 2018.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Visitation til seniorpension

Før valget sagde vi, at en værdig tilbagetrækning fra et langt arbejdsliv skulle indeholde to elementer: En mulighed for visitation og en rettighed.

Seniorpensionen fra 2019 opfylder behovet for en visiteret ordning med individuel sagsbehandling.

Regeringens forslag om en ny ret til tidlig pension skal opfylde det andet element i vores oprindelige udspil.

Derfor er det vigtigt for regeringen, at den nye ret til tidlig pension netop er en rettighed, som den enkelte kan stole på.

Retfærdig finansiering

Regeringen vil finansiere den nye ret til tidlig pension krone for krone. Regeringen ønsker en finansiering, hvor økonomisk ansvarlighed og social retfærdighed går hånd i hånd.

Finansieringen hviler på to elementer. For det første en tilbagerulning af skattesænkninger fra Forårspakke 2.0, der var målrettet de allerhøjeste indkomster og formuer. For det andet et samfundsbidrag fra den finansielle sektor.

Finansieringen skal indføres i takt med, at økonomien kommer op i gear, og vi har lagt coronakrisen bag os.

Derfor vil regeringen foreslå, at tidlig pension finansieres af råderummet i 2021 og 2022. Når den finansielle

sektor fra 2023 skal bidrage til finansieringen, bliver det i form af en særlig selskabsskat på overskud.

Valg og dilemmaer

De, der har slidt gennem mange år, fortjener en værdig tilbagetrækning. Derfor er det vigtigt for regeringen, at vi nu kan fremlægge en model for en ny ret til tidlig pension.

Nogle troede ikke, at det var muligt at definere en retfærdig rettighed ud fra objektive kriterier. Vi viser nu, at det godt kan lade sig gøre. Men det indebærer nogle valg.

At finde frem til en enkel og retfærdig model har været svært. Det har været overvejet grundigt. Der er flere dilemmaer. Og vi har måttet træffe nogle klare valg og fravalg om, hvem der er med i ordningen, og hvem der ikke er med. Det kan betyde, at nogle vil føle sig uretfærdigt behandlet.

For eksempel har vi valgt, at deltidsarbejde sidestilles med fuldtidsarbejde. Det har vi gjort af hensyn til de mange kvinder, som er på deltid ude på arbejdspladsen, men til gengæld tager det største slæb hjemme i familien.

Men det kan betyde, at en person har arbejdet fuldtid i 41 år uden at få ret til tidlig pension, mens kollegaen har arbejdet deltid i 42 år og dermed vil opnå retten.

Vi har lagt vores overvejelser og valg frem i anden del af denne pjece.

Boks 3**Syv principper bag ny ret til tidlig pension**

- 1 Det skal gavne de nedslidte**
Den nye ret til tidlig pension er rettet mod dem, der har været længst tid på arbejdsmarkedet, ofte i fysisk hårde job. De skal have mulighed for at trække sig tilbage, inden de bliver helt nedslidte. Det gælder særligt ufaglærte og faglærte, som oftere har fysisk arbejde, må gå på job med smerter og samtidig har en kortere forventet levetid.
- 2 Det skal gælde efter et langt arbejdsliv**
Tidlig pension er til dem, der har været mindst 42 år på arbejdsmarkedet.
- 3 Der skal være tale om en egentlig rettighed**
Derfor baseres den nye rettighed på objektive kriterier.
- 4 Mænd og kvinder skal have reel lige adgang**
Kvinder holder mere barsel end mænd og arbejder oftere på deltid. Derfor tæller barsel og deltid fuldt med i opgørelsen af år på arbejdsmarkedet.
- 5 Det skal være muligt at blive visiteret til tidlig folkepension**
Der er i dag mulighed for at blive visiteret til seniorpension.
- 6 Modellen skal være simpel, overskuelig og varslet i god tid**
Tiden på arbejdsmarkedet opgøres som 61-årig, og det er muligt at anmode om ret til tidlig pension derefter. Det giver den enkelte mulighed for i god tid at planlægge de resterende år på arbejdsmarkedet.
- 7 Pengene skal passe**
Ny ret til tidlig pension er fuldt finansieret inden for en ramme på omkring 3 mia. kr. årligt.

Ny ret til tidlig pension – detaljerne bag modellen

1. Tildeling og ydelse

Det er målet at indgå en politisk aftale om ret til tidlig pension hurtigst muligt, så en aftale kan udmøntes i lovgivning i efteråret 2020.

Det vil betyde, at en lov om tidlig pension kan træde i kraft den 1. januar 2021. Den myndighed, der skal administrere ordningen, kan begynde at modtage anmodninger i løbet af det nye år, så de første personer kan få tilkendt og udbetalt tidlig pension fra 2022.

Det vil ikke være muligt at udbetale ydelsen tidligere, da systemerne til at opgøre tiden på

arbejdsmarkedet og håndtere udbetalinger først skal på plads.

Hvad tæller med som år på arbejdsmarkedet?

Ny ret til tidlig pension er rettet mod mennesker, som har været på arbejdsmarkedet i mange år. Derfor er opgørelsen af anciennitet på arbejdsmarkedet kernen i modellen.

Men der er også andre måder at opnå "tid på arbejdsmarkedet", der giver anciennitet i modellen. I det følgende bliver "tid på arbejdsmarkedet" og anciennitet brugt sidestillet.

Antallet af år med beskæftigelse opgøres for lønmodtagere på baggrund af ATP-indbetalinger. Det er lovpligtigt for arbejdsgivere at indbetale til ATP af lønnen for ansatte, der er fyldt 16 år. Derfor vil lønmodtagerbeskæftigelsen i modellen blive opgjort fra det 16. år.

Selvstændiges beskæftigelse tæller med, hvis der er nettooverskud i deres virksomhed. Det sikrer, at den selvstændige har haft beskæftigelse i et

tilstrækkeligt omfang. Det svarer til tilgangen i dagpengesystemet.

Perioder med deltidsarbejde, arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, barsel mv. tæller også med som anciennitet.

De forskellige elementer, der indgår som tid på arbejdsmarkedet eller anciennitet, lægges sammen år for år. Det er ikke muligt at opnå mere end ét års anciennitet pr. kalenderår.

Boks 4

Hvad tæller med som "tid på arbejdsmarkedet" (anciennitet)?

Beskæftigelse	<ul style="list-style-type: none"> - Lønmodtagerbeskæftigelse opgøres pba. ATP-indbetalinger - Perioder som selvstændig opgøres pba. af nettooverskuddet i virksomheden - Fleksjob (støttet beskæftigelse) - Beskæftigelse med løntilskud - Perioder som værnepligtig - Ferie med løn eller feriegodtgørelse - Perioder med økonomisk støtte efter serviceloven ved tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af handicappede eller alvorligt syge børn samt ved plejevederlag ved pasning af nærtstående døende
	Deltidsbeskæftigelse på mindst 18 timer om ugen sidestilles med fuldtidsbeskæftigelse.* Deltidsbeskæftigelse for personer under 18 år sidestilles dog ikke med fuld tid
Barsel	Begge forældre får et års anciennitet i det første år efter barnet er født eller det første år efter en adoption. Ved fødsler vil kvinder desuden få 4 uger, fra før barnet er født. Ved adoptioner får adoptivforældre 2 uger på arbejdsmarkedet før modtagelsen af barnet ved adoptioner fra Danmark. For adoptioner fra udlandet tildeles 8 uger på arbejdsmarkedet før modtagelsen
Arbejdsløshedsdagpenge mv.	<ul style="list-style-type: none"> - Arbejdsløshedsdagpenge** - Midlertidige ydelser til forlængelse af dagpengeperioden, herunder arbejdsmarkedsydelse, kontantydelse og særlig uddannelsesydelse
Øvrige ydelser	<ul style="list-style-type: none"> - Sygedagpenge og barselsdagpenge** - Ledighedsydelse**
Beskæftigelse i udlandet	<p>Dokumenteret beskæftigelse i EU/EØS-lande, Schweiz og Storbritannien og lande, som Danmark har indgået pensionsoverenskomst med, tæller med.</p> <p>Beskæftigelse i resten af verden tæller med, hvis det er sket i forbindelse med 1) forhyring på dansk skib, 2) som udsendt for en dansk offentlig myndighed, 3) som udsendt i offentlig dansk interesse eller 4) som ansat i et dansk firmas filial eller datterselskab</p>

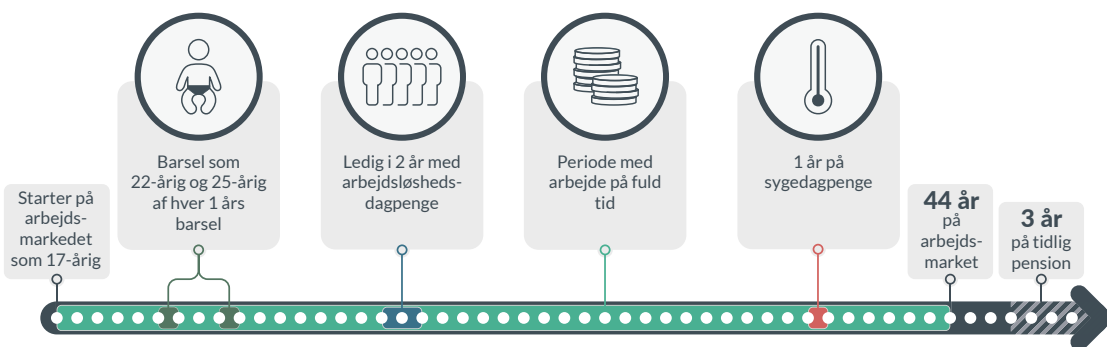
Anm.: *Der har været forskellige ATP-intervaller over tid, hvilket betyder, at antallet af timer, der sidestilles med fuldtidsbeskæftigelse, vil variere over tid.

**Der er først registeroplysninger om sygedagpenge/barselsdagpenge fra 1993 og om arbejdsløshedsdagpenge fra 1985. I perioden 1985 til 1992 er der heller ikke tilgængelige registeroplysninger om dagpengemodtagere, der er i aktivering i for eksempel virksomhedspraktik, vejledning mv. Der vil være mulighed for, at de nævnte perioder uden registeroplysninger tæller med, hvis man selv kan dokumentere det. Det samme gælder perioder med ledighedsydelse fra 1998 til 2003, hvor der heller ikke er tilgængelige registeroplysninger.

Grafik 4

44 år på arbejds- markedet og ret til 3 år med tidlig pension

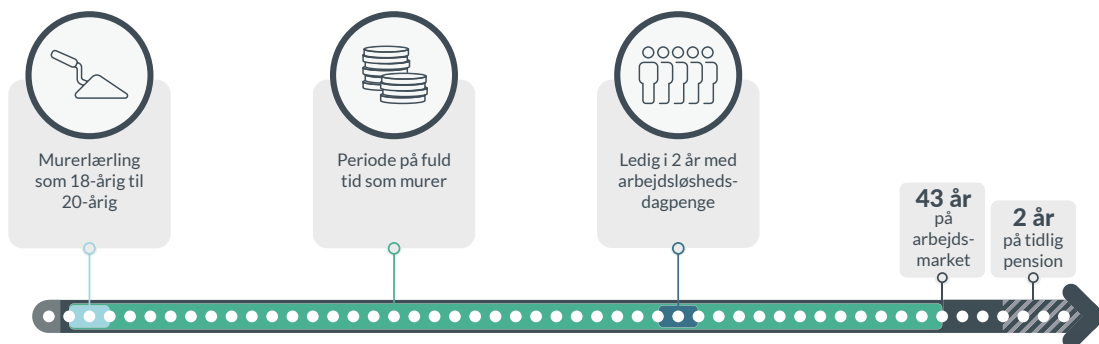

Eksempel 1: 39 års beskæftigelse, 1 års sygedagpenge, 2 års arbejdsløshedsdagpenge, 2 års barsel.

Grafik 5

43 år på arbejds- markedet og ret til 2 år med tidlig pension

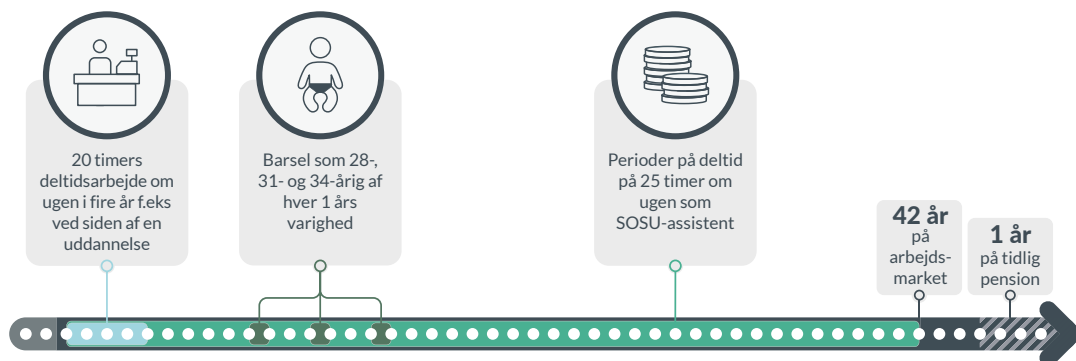

Eksempel 2: 41 års beskæftigelse og 2 års arbejdsløshedsdagpenge.

Grafik 6

42 år på arbejds- markedet og ret til 1 år med tidlig pension

Eksempel 3: 4 års beskæftigelse fra deltidsbeskæftigelse f.eks. ved siden af en uddannelse, 35 år med deltid efter uddannelsen og 3 års barsel.

Arbejdsløshed og sygdom

Der er stor forskel på, hvordan forskellige brancher bliver ramt af ledighed. Derfor tæller ledighedsperioder, hvor man modtager arbejdsløshedsdagpenge, med som anciennitet.

Desuden kan sygdom eller arbejdsskader betyde, at man i perioder af sit arbejdsliv står ufrivilligt uden for arbejdsmarkedet. Perioder med sygdom, hvor man modtager sygedagpenge eller løn under sygdom, tæller derfor også som anciennitet.

Perioder med kontanthjælp/integrationsydelse og selvforsørgelse tæller derimod ikke med.

Det skal ses i lyset af, at udgangspunktet for optjening af anciennitet er, at der løbende har været en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er ikke tilfældet for mange kontanthjælpsmodtagere.

For arbejdsløshedsdagpenge findes der registeroplysninger fra 1985 og frem. For sygedagpenge er der oplysninger fra 1993 og frem.

Modellen tæller ikke automatisk disse ydelser med i de perioder, hvor der ikke eksisterer oplysninger. For regeringen er det vigtigt, at man kan få talt de perioder med, hvor der ikke eksisterer registeroplysninger, hvis man selv kan dokumentere dem. Men det kan betyde, at nogle vil føle, at det er uretfærdigt.

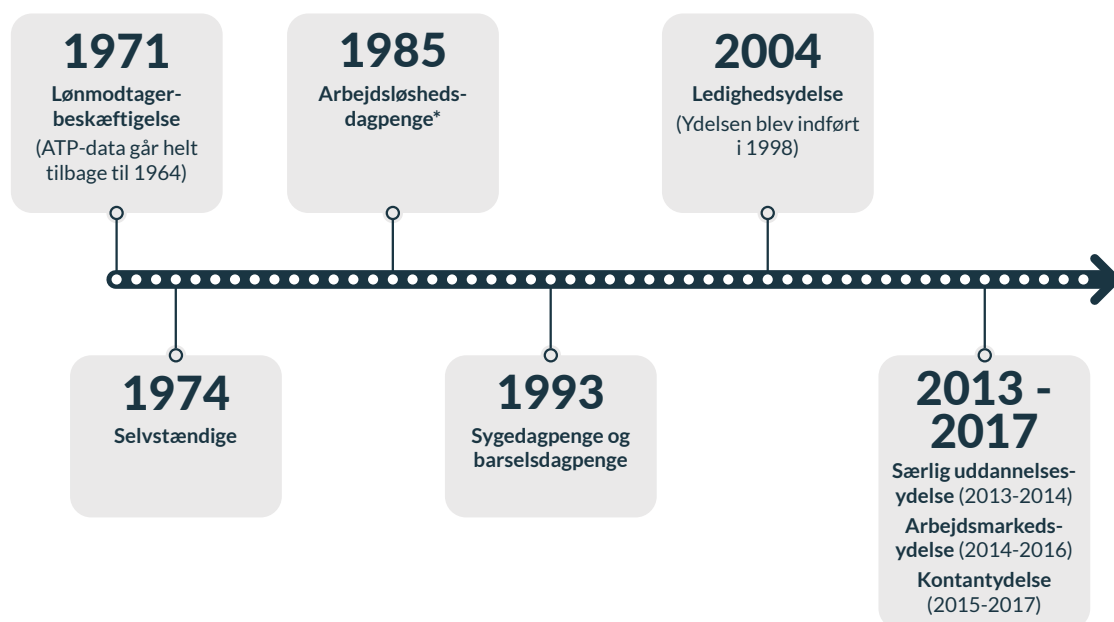
For de manglende registeroplysninger kan betyde, at to personer med næsten ens arbejdsliv kan opleve, at det kun er den ene, der opnår ret til tidlig pension.

For eksempel hvis en person bliver ledig efter 1985, og dermed automatisk får talt perioden med arbejdsløshedsdagpenge med, mens en anden person er ledig før 1985, men ikke selv kan dokumentere det, og dermed ikke får anciennitet for perioden med arbejdsløshedsdagpenge.

Grafik 7

Tidslinje for registeroplysninger i modellen

Anm.: Det er muligt at få talt perioder med, hvor der ikke eksisterer registeroplysninger, hvis man selv kan dokumentere dem.

*For dagpengemodtagere i aktivering er der først registeroplysninger fra 1993.

Deltid tæller som fuldtid

Kvinder er oftere på deltid end mænd. For at give kvinder og mænd reel lige adgang til tidlig pension er deltidsbeskæftigelse derfor sidestillet med fuldtid for personer over 18 år.

Sidestillingen af deltidsarbejde og fuldtidsarbejde gælder ikke for personer under 18 år. Dermed er det ikke muligt at få et fuldt års anciennitet, hvis man for eksempel har et fritidsjob på 20 timer om ugen, før man er 18 år.

Grænsen for, hvornår deltid sidestilles med fuldtid, varierer dog i forskellige perioder, da registreringen af ATP-indbetalingerne historisk har været opgjort på forskellige måder.

Den måde, hvorpå deltid indgår i modellen, betyder også, at der er mulighed for at opnå anciennitet svarende til et fuldt år på arbejdsmarkedet, selvom man i en kortere periode ikke er i beskæftigelse i løbet af året. For eksempel vil en person med 8 måneders fuldtidsbeskæftigelse få tildelt et år på arbejdsmarkedet, selvom personen i de resterende 4 måneder er under uddannelse.

Når deltidsarbejde sidestilles med fuldtidsarbejde vil der være eksempler, hvor en person har arbejdet fuld tid i 41 år uden at få ret til tidlig pension, mens en anden person, der har arbejdet deltid i 42 år, vil opnå retten.

Boks 5

Hvordan tæller deltid med?

I modellen indregnes deltidsbeskæftigelse (ned til 18 timer pr. uge) som sidestillet med fuldtidsbeskæftigelse for personer over 18 år.

Beskæftigelse for lønmodtagere bliver opgjort på baggrund af arbejdsgiverens ATP-indbetalinger. Disse ATP-bidrag går helt tilbage til 1964.

Det indbetalte beløb til ATP afhænger af, hvor mange timer man har arbejdet. Timetallet er inddelt i intervaller, der afgør ATP-bidragets størrelse. Der har været forskellige intervaller over tid, hvilket betyder at antallet af timer, der sidestilles med fuldtid, vil variere:

Periode	Ugentligt timeantal	ATP-bidrag	Deltidskorrektion	
1964-1977	Mindst 30 timer	Fuldt bidrag	1 fuldt år	Dvs. mindst 15 timer om ugen giver 1 fuldt år
	15-29 timer	1/2 bidrag	1 fuldt år	
1977-1992	Mindst 30 timer	Fuldt bidrag	1 fuldt år	Dvs. mindst 20 timer om ugen giver 1 fuldt år
	20-29 timer	2/3 bidrag	1 fuldt år	
	10-19 timer	1/3 bidrag	½ år	
1992-	Mindst 27 timer	Fuldt bidrag	1 fuldt år	Dvs. mindst 18 timer om ugen giver 1 fuldt år
	18-26 timer	2/3 bidrag	1 fuldt år	
	9-17 timer	1/3 bidrag	½ år	

Opgørelsesmetoden betyder, at en person, der for eksempel har arbejdet *under* 18 timer om ugen i år 2000, også vil få gavn af, at deltid sidestilles med fuld tid. I det tilfælde vil man få medtalt ½ år på arbejdsmarkedet.

Barsel tæller også med

I modellen er der taget højde for, at mænd og kvinder kan være væk fra arbejdsmarkedet, når de bliver forældre. Begge forældre bliver tildelt et års anciennitet efter, at barnet er født, eller efter de har adopteret.

Ved fødsler vil kvinder få yderligere fire ugers anciennitet før fødslen. Ved adoptioner får adoptivforældre to ugers anciennitet før modtagelsen af barnet ved adoptioner fra Danmark. For adoptioner fra udlandet tildeles otte uges anciennitet før modtagelsen af barnet.

I praksis kommer det særligt kvinder til gavn. Det skyldes, at mænd i højere grad er i beskæftigelse i barnets første leveår, og at det ikke er muligt at optjene mere end et års anciennitet per år. Derfor vil mænd i forvejen optjene anciennitet til tidlig pension.

Opgørelsesmetoden betyder, at barsel tæller med på samme måde i modellen i hele opgørelsesperioden, selvom barselsreglerne løbende er blevet ændret gennem tiden.

Perioder under graviditetsbetinget sygdom, udskudt barsel og pasning af alvorligt sygt barn efter barselsreglerne, hvor der samtidig er ret til dagpenge, tæller med som anciennitet.

For disse perioder vil der automatisk blive tildelt anciennitet fra 1993 og frem, hvor der eksisterer registeroplysninger for perioder på barselsdagpenge. Det er også muligt at få anciennitet for perioder med graviditetsbetinget sygdom mv. før 1993, hvis man selv kan dokumentere dem.

ATP-indbetalinger for 16- og 17-årige før 1977

Beskæftigelse for lønmodtagere er opgjort på baggrund af ATP-indbetalinger, hvor der historisk har været en række ændringer i reglerne og registreringer.

I 1977 blev aldersgrænsen for indbetalinger sænket fra 18 år til 16 år. Det tager modellen højde for ved at tildele op til 1½ års anciennitet på arbejdsmarkedet til alle, der ikke fik indbetalt til ATP, fra de blev 16 år.

Det omfatter alle, der har været 16 til 18 år før 1977 (årgang 1955 til 1961).

Valget om at tildele op til 1½ års anciennitet er en afvejning. På den ene side kan de berørte årgange "miste" op til to års anciennitet, når tiden på arbejdsmarkedet skal opgøres. På den anden side er det langt fra alle, der har haft beskæftigelse som 16-17-årige.

Den præcise compensation afhænger af, hvornår man er fyldt 16 år, og dermed om det er to fulde år, arbejdsgiveren ikke har indbetalt til ATP.

Ved tildeling af 1½ år vurderes det, at godt 85 pct. af de berørte årgange vil blive fuldt eller mere end fuldt kompenseret for deres faktiske beskæftigelsesomfang som 16-17-årig.

Der kan tildeles yderligere anciennitet, hvis man selv kan dokumentere, at man som 16-17-årig har haft et beskæftigelsesomfang på mere end 1½ år.

Hvordan tæller uddannelse med som tid på arbejdsmarkedet?

Tidlig pension er til dem, der har været mange år på arbejdsmarkedet, og som ofte har haft et hårdt arbejdsliv.

Man vil opnå anciennitet til tidlig pension, hvis man modtager elevløn eller arbejdsløshedsdagpenge i perioder under uddannelsen.

Praktikperioder med løn i en virksomhed og skolepraktik vil også tælle med som tid på arbejdsmarkedet. Det samme gælder beskæftigelse fra et lønnet studiejob, selvom det er et arbejde, man har ved siden af et uddannelsesforløb.

Men perioder under uddannelse tæller som udgangspunkt ikke med. Det gælder f.eks. ordinære uddannelser med SU og praktikperioder under uddannelse, hvor man modtager SU.

Boks 6**Hvordan tæller uddannelse med som anciennitet?**

Perioder under uddannelse tæller ikke med som anciennitet. Det betyder, at nedenstående ydelser ikke tæller med:

- Statens Uddannelsesstøtte (SU)
- Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU)
- Uddannelsesophold i udlandet
- Godtgørelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (VEU-godtgørelse)
- Andre typer af uddannelsesydelser i løbet af uddannelsen

Uddannelse tæller dog med som anciennitet, hvis man modtager løn/elevløn, skolepraktikydelser eller arbejdsløshedsdagpenge under uddannelsen.

Har man et arbejde ved siden af studiet, vil denne beskæftigelse – såvel som al anden beskæftigelse – tælle med som tid på arbejdsmarkedet.

Voksen- og efteruddannelse

Mange beskæftigede deltager i korte voksen- og efteruddannelsesforløb som f.eks. et AMU-kursus, der kan vare få dage eller uger.

Personer, der modtager løn under voksen- og efteruddannelse, vil få fuld anciennitet for tiden under uddannelse uanset varighed. Størstedelen af deltagerne i arbejdsmarkedsuddannelser får løn imens.

Personer, der i forbindelse med et kursus modtager VEU-godtgørelse i stedet for løn, får ikke anciennitet for tiden med VEU-godtgørelse.

Modellens kriterier for opgørelse af tid på arbejdsmarkedet indebærer, at man får et fuldt års anciennitet, hvis man arbejder fuld tid i mindst 8 måneder og deltager i voksen- og efteruddannelse op til 4 måneder.

Opgørelsesalder og anciennitet

Antal år på arbejdsmarkedet opgøres som 61-årig, så den enkelte kan blive varslet i god tid.

Det indebærer, at de, der ikke opfylder anciennitetskravet på 42-44 år på arbejdsmarkedet som 61-årige, ikke kan nå at indhente det "forsømte" i de efterfølgende år.

Omvendt er der ikke noget krav om, at man skal være tilknyttet arbejdsmarkedet mellem opgørelsesalderen og frem til, at man kan trække sig tilbage på tidlig pension.

Når folkepensionsalderen løbende hæves, skal opgørelsestidspunktet og kravet for ret til tidlig pension følge med. Men for at sikre, at ordningen får lov at virke de første år uden store ændringer, vil opgørelsesalder og anciennitetskrav først senere blive koblet automatisk til folkepensionsalderen.

Opgørelsestidspunktet på 61 år og kravet til tiden på arbejdsmarkedet gælder frem til og med 2025. Det vil gælde årgange fra 1955 (andet halvår) til 1964.

Fra 2026 hæves opgørelsestidspunktet til 62 år, og anciennitetskravene ændres til 43-45 år. Det vil gælde årgange fra 1965 til 1968.

Fra 2031 bliver opgørelsestidspunktet 63 år, mens anciennitetskravet bliver 44-46 år for årgange fra 1969 til 1970. For årgang 1971 og frem vil opgørelsesalderen og kravene til tiden på arbejdsmarkedet herefter automatisk følge folkepensionsalderen.

Tabel 1

Anciennitetskrav, opgørelsesalder, tidlig pensionsalder og folkepensionsalder for årgang 1955-1970

Personer født i	Anciennitetskrav	Opgørelsesalder	Tidlig pensionsalder	Folkepensionsalder
	Krav til tid på arbejdsmarkedet for ret til 1, 2 eller 3 års tidlig pension	Alder hvor tid på arbejdsmarkedet opgøres	Alder og år ved tidligst mulige overgang til tidlig pension	
1955:2	42*	61	66*	67
1956	42, 43*	61	65*	67
1957	42, 43, 44*	61	64*	67
1958	42, 43, 44	61	64	67
1959	42, 43, 44	61	64	67
1960	42, 43, 44	61	64	67
1961	42, 43, 44	61	64	67
1962	42, 43, 44	61	64	67
1963	42, 43, 44	61	65	68
1964	42, 43, 44	61	65	68
1965	43, 44, 45	62	65	68
1966	43, 44, 45	62	65	68
1967	43, 44, 45	62	66	69
1968	43, 44, 45	62	66	69
1969	44, 45, 46	63	66	69
1970	44, 45, 46	63	66	69
Senere	Følger levetidsindekseringen	6 år før folkepensionsalderen	3 år før folkepensionsalderen	Levetidsindekseres

Anm: Personer født før den 1. juli 1955 kan ikke opnå ret til tidlig pension, da de har nået folkepensionsalderen 1. januar 2022. For årgang 1969 og frem er der i tabellen lagt til grund, at Folketinget i 2020 vedtager at forhøje folkepensionsalderen til 69 år med virkning fra 2035 som følge af princippet om levetidsindeksering. I 2025 skal Folketinget tage stilling til folkepensionsalderen fra 2040 – dvs. for årgang 1971 og frem.

*Personer født i 1955-1957 har mindre end 3 år til folkepensionsalderen den 1. januar 2022, og kan derfor ikke nå at være på tidlig pension i den fulde periode. For eksempel vil personer født den 1. juli 1957, og som har opnået ret til 3 år på tidlig pension (44 år på arbejdsmarkedet), have mulighed for at modtage tidlig pension i 2½ år (1. januar 2022 til 1. juli 2024), hvor de når folkepensionsalderen.

Ordningen er også for personer med efterløn

Det er muligt for personer i efterlønsordningen at vælge tidlig pension frem for efterløn.

For personer, der opnår ret til 3 år med tidlig pension, vil det for langt de fleste være en økonomisk fordel at vælge tidlig pension frem for efterløn.

For personer, som allerede er gået på efterløn, når ordningen for tidlig pension træder i kraft, indføres der en overgangsordning.

Overgangsordningen betyder, at personer, der er overgået til efterløn inden den 1. januar 2022 kan få tilbagebetalt en del af efterlønsbidraget, hvis de vælger tidlig pension. Efterlønsbidraget tilbagebetales forholdsmæssigt efter hvor lang tid, man har tilbage til folkepensionsalderen.

Boks 7

Efterløn eller tidlig pension – hvad skal man vælge?

Det er muligt for personer i efterlønsordningen at vælge tidlig pension frem for efterløn. I valget af ordning afhænger den økonomiske fordel af en række forhold, herunder hvor mange år man er berettiget til tidlig pension, størrelsen af pensionsformuen, antal år med indbetaling af efterlønsbidrag og ønsker til eventuelt arbejde ved siden af.

For personer, der opnår ret til 3 år med tidlig pension, vil det for langt de fleste være en fordel at vælge tidlig pension frem for efterløn, når man ser på personer med en 3-årig efterlønsperiode, som ønsker at trække sig tilbage 3 år før folkepensionsalderen. Det skyldes blandt andet, at der er en lempeligere aftrapning på baggrund af pensionsformue i tidlig pension end i efterløn. For en person med en pensionsformue på for eksempel 1 mio. kr. vil den samlede ydelse på efterløn være 567.000 kr. over 3 år, mens ydelsen på tidlig pension er 488.000 kr.

Ved valg af tidlig pension er der dog mulighed for tilbagebetaling af efterlønsbidrag på for eksempel 149.000 kr. for 25 års indbetalinger, som i eksemplet medfører en samlet gevinst på 70.000 kr. (før skat) ved valg af tidlig pension.

I eksemplet er der regnet med tilbagebetaling af efterlønsbidrag for 25 år, som er relevant for årgang 1960 2. halvår, der har ret til 3 års tidlig pension i 2024. For årgange før som har indbetalt mindre i efterlønsbidrag vil gevinsten være mindre, og på længere sigt vil gevinsten ved valg af tidlig pension blive større i takt med, at der er betalt efterlønsbidrag i endnu flere år.

Eksempel på valg mellem 3 år med tidlig pension eller efterløn (pensionsformue på 1 mio. kr.)

Efterløn vælges (3 år med ydelse på 189.000 kr. årligt)	567.000 kr.
Tidlig pension vælges	637.000 kr.
- 3 år med ydelse på 162.600 kr. årligt	488.000 kr.
- Tilbagebetaling af efterlønsbidrag for 25 år	149.000 kr.
Samlet nettogevinst ved valg af tidlig pension (før skat)	70.000 kr.
Svarende til nettogevinst pr. måned (før skat)	1.900 kr.

Anm.: Det er forudsat, at der er indbetalt efterlønsbidrag i 25 år, og at der ikke er arbejdsindkomst ved siden af efterløn/tidlig pension. Beløb er afrundet og opgjort i 2020-niveau.

Ydelsen for tidlig pension

Ydelsen for tidlig pension er på 13.550 kr. om måneden før skat (2020-niveau). Det svarer til 162.600 kr. før skat, hvis man er på tidlig pension et helt år.

Den enkelte optjener selv ret til tidlig pension gennem sin tid på arbejdsmarkedet. Derfor afhænger ydelsen ikke af ægtefælle eller samlevers indkomst, i modsætning til folkepensionen.

Udbetalinger fra egen pensionsopsparing, for eksempel fra en arbejdsmarkedspension, har ikke indflydelse på ydelsen til tidlig pension.

Der er muligt at have en arbejdsmarkedsindtægt på op til 24.000 kroner om året før skat, uden at ydelsen til tidlig pension sættes ned. Ved en arbejdsindkomst over bundfradraget på de 24.000 kroner kr. årligt bliver ydelsen sat ned med 64 procent af det beløb, der overstiger fradragsgrænsen.

Hvis man har en pensionsformue på mere end 2 mio. kr., bliver ydelsen reduceret. Ydelsen vil blive sat ned med fire procent af pensionsformuen over bundfradraget.

Det er lempeligere end i efterlønsordningen, hvor der ikke er et bundfradrag, før der sker nedsættelse af ydelsen.

Det betyder også, at tidlig pension i højere grad vil være en attraktiv ordning for personer med lave pensionsformuer.

Hvis man ikke har boet i Danmark i hele opgørelsesperioden, får man kun en del af ydelsen. Det er det samme princip som ved seniorpension og folkepension.

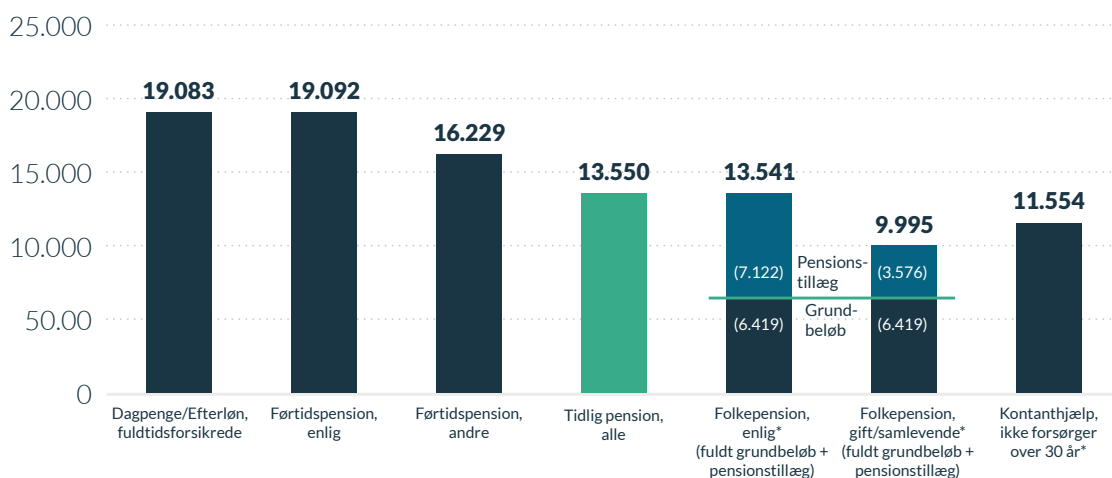
Man kan modtage ydelsen i udlandet, hvis man er bosat i et EU/EØS land, Schweiz, Storbritannien og lande, som Danmark har indgået pensionsoverenskomst med.

Figur 10

Ydelsesniveauer for udvalgte indkomstoverførsler

Ydelse pr. måned, kr.

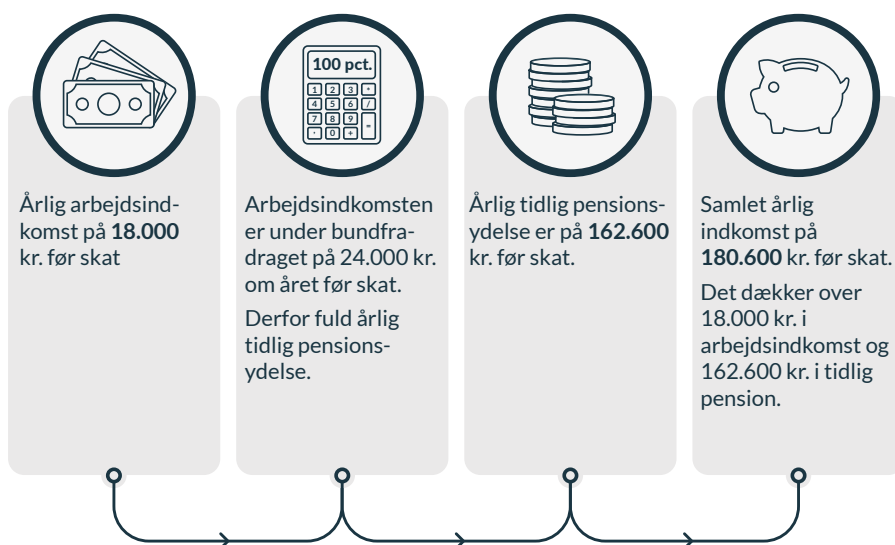
Anm.: Ydelsesniveauerne er angivet som fuld ydelse før eventuel nedsættelse i 2020-niveau. Alle beløb er før skat. Dagpengebeløb og efterløn er maksimale satser. Seniorpension svarer til ydelsen på førtidspension.

*Ydelsesniveauet er ekskl. tillægsydelser.

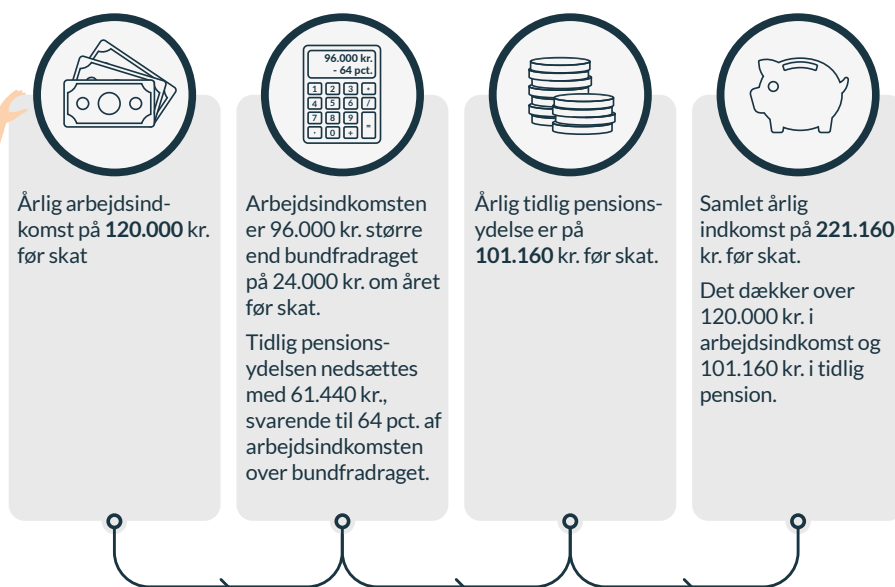
Grafik 8

Arbejdsindkomst under bundfradraget på 24.000 kr. årligt

Grafik 9

Arbejdsindkomst over bundfradraget på 24.000 kr. årligt

Boks 8

Nedsat ydelse til tidlig pension ved pensionsformue over 2 mio. kr.

Ydelsen til tidlig pension sættes ned ved pensionsformuer over 2 mio. kr. Det gælder blandt andet for mange ansatte inden for finansierings- og forsikringsbranchen.

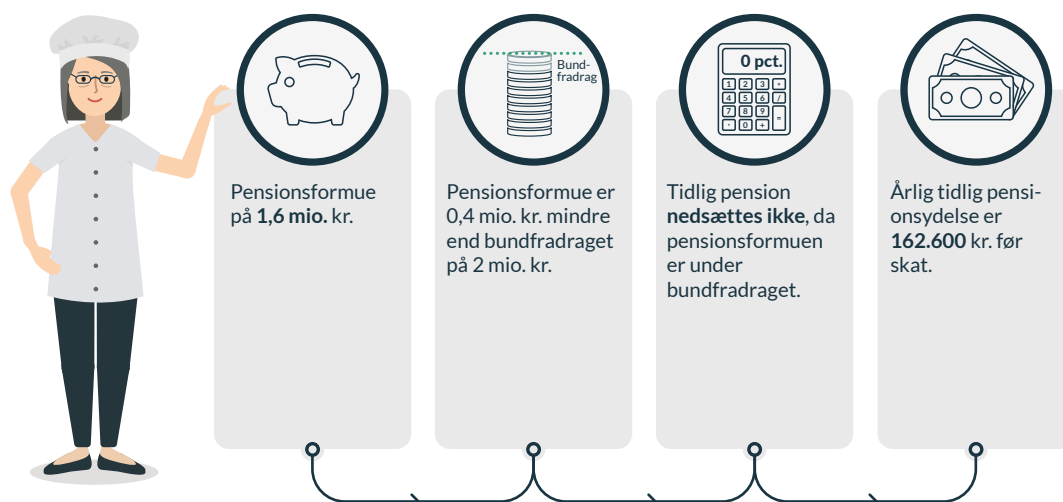
I udgangspunktet tæller alle pensionsformuer med i opgørelsen, på nær ATP, ægtefælle- og samleverpension samt invalidepension.

Ydelsen nedsættes med 4 pct. af pensionsformuen over bundfradraget. Det svarer til modregningsprocenten i efterlønnen, hvor der dog ikke er noget bundfradrag.

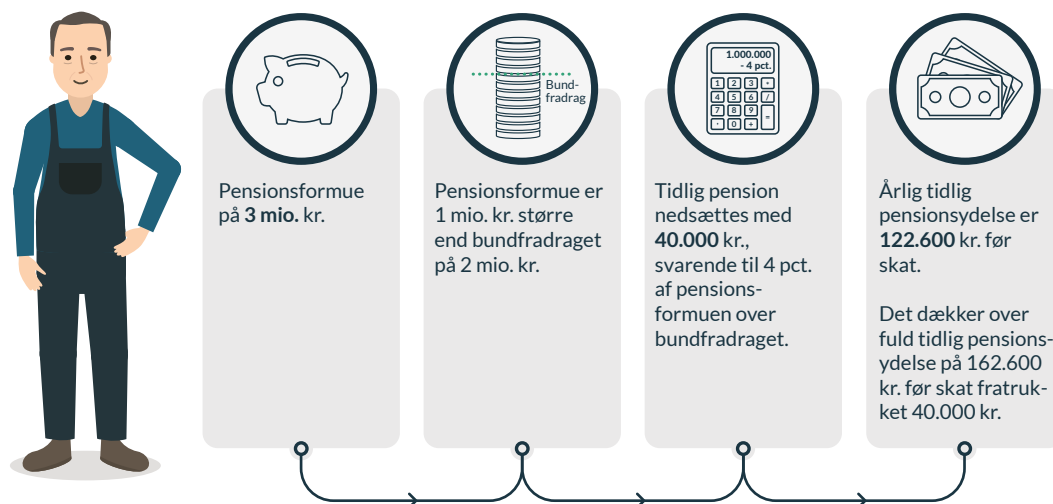
Grafik 10

Tidlig pension ved pensionsformue under 2 mio. kr.

Grafik 11

Nedsat tidlig pension ved pensionsformue over 2 mio. kr.

2. Hvem får ret til tidlig pension

Omkring 38.000 helårspersoner forventes at opnå ret til at gå på tidlig pension i 2022. Det dækker over personer i alle årgange, der har mulighed for at gå et, to eller tre år på tidlig pension fra 2022.

Det vurderes, at ikke alle, der opnår retten til tidlig pension, vælger at benytte den. Flere vil have lyst og kræfter til at fortsætte på arbejdsmarkedet. For andre vil økonomien have betydning for, om de vil benytte retten eller ej.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at omkring 22.000 helårspersoner vil benytte retten i 2022, heraf 6.000 fra beskæftigelse. Det svarer til, at seks ud af ti personer vil benytte retten, og er blandt andet baseret på erfaringerne fra efterlønsordningen.

Boks 9

Baggrund om opgørelserne af antal personer og andel personer med ret til tidlig pension

Alle figurer er opgjort i enten *antal* eller *andel*. Persongruppen i opgørelserne afviger fra hinanden.

Antal personer

Figurerne med *antal berettigede personer* er opgjort for berettigede, som er i alderen for tidlig pension, og som har mulighed for at gå på tidlig pension i det pågældende år.

Personer med ret til 1 år på tidlig pension indgår således kun som berettigede i de kalenderår, hvor de har under 1 år til folkepensionsalderen, mens personer med ret til 2 år på tidlig pension indgår i de kalenderår, hvor de har under 2 år til folkepensionsalderen.

Andel personer

Figurerne med *andel berettigede personer* er opgjort for berettigede, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år.

Opgørelsen medregner både personer, som har mulighed for at benytte deres ret til tidlig pension i det pågældende år, og personer, som er i aldersgruppen, men først har mulighed for at overgå til tidlig pension i de efterfølgende år. Denne bredere afgrænsning af persongruppen sikrer, at alle berettigede indgår med samme vægt, uanset om de opnår ret til 1, 2 eller 3 år.

Antallet af helårspersoner med ret til tidlig pension stiger fra 38.000 personer i 2022 til 49.000 personer i 2025.

I 2030 ventes antallet af helårspersoner med ret til tidlig pension at udgøre omkring 29.000 personer. Det lavere antal i 2030 skyldes, at der, på grund af de planlagte forhøjelser af folkepensionsalderen, ikke i alle årene er tre hele årgange, der kan gå på tidlig pension.

Udviklingen kan også belyses ved at se på, hvor stor en andel af personerne i aldersgruppen for tidlig pension (personer med mindre end tre år til folkepensionsalderen), der bliver berettiget til ordningen i et eller flere år.

Det forventes, at 34 pct. af alle personer i aldersgruppen for tidlig pension bliver berettiget til ordningen i 2022. Andelen forventes at være omtrent uændret i 2025 og falde til knap 30 pct. i 2030.

Det skønnes, at omkring 20 pct. af alle i alderen for tidlig pension vælger at gå på tidlig pension i 2022. Andelen skønnes at falde frem mod 2030 til knap 14 pct.

Omkring 26 pct. af de berettigede i alderen for tidlig pension forventes at opnå ret til tre år i 2022. Andelen forventes at stige til omkring 30 pct. i 2025, mens det i 2030 forventes at være ca. 23 pct. af de berettigede, der får ret til tre fulde år.

Når ordningen indføres i årene 2022 til 2024, vil der være personer, der ville opnå ret til flere år med tidlig pension, end de kan nå at afholde, før de når folkepensionsalderen. Det skyldes, at ordningen indføres med umiddelbar virkning – også for årgange, som er over den først mulige alder for tidlig pension i 2022.

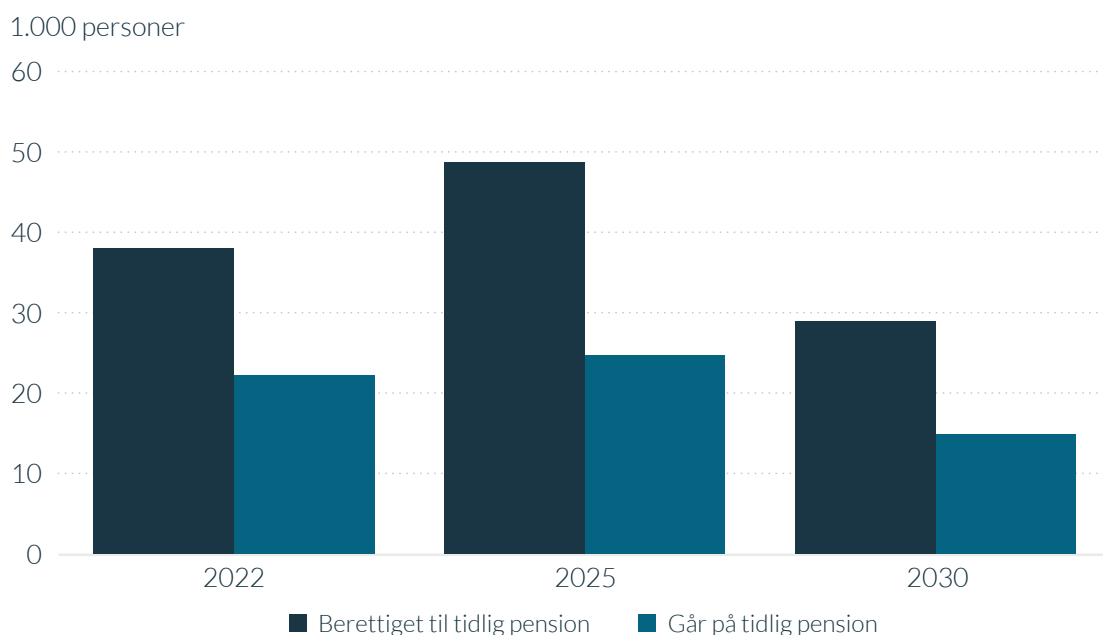
For eksempel er der personer, som vil opnå ret til et års tidlig pension, men kun er ½ år fra at nå folkepensionsalderen, når ordningen går i gang.

Alle, som er født i 1958 eller senere, har i 2022 mindst tre år til folkepensionsalderen, og vil således kunne nå at benytte den fulde ret, uanset om de opnår ret til et, to eller tre år.

Figur 11

ANTAL med ret til tidlig pension og skøn for antal, der går på tidlig pension

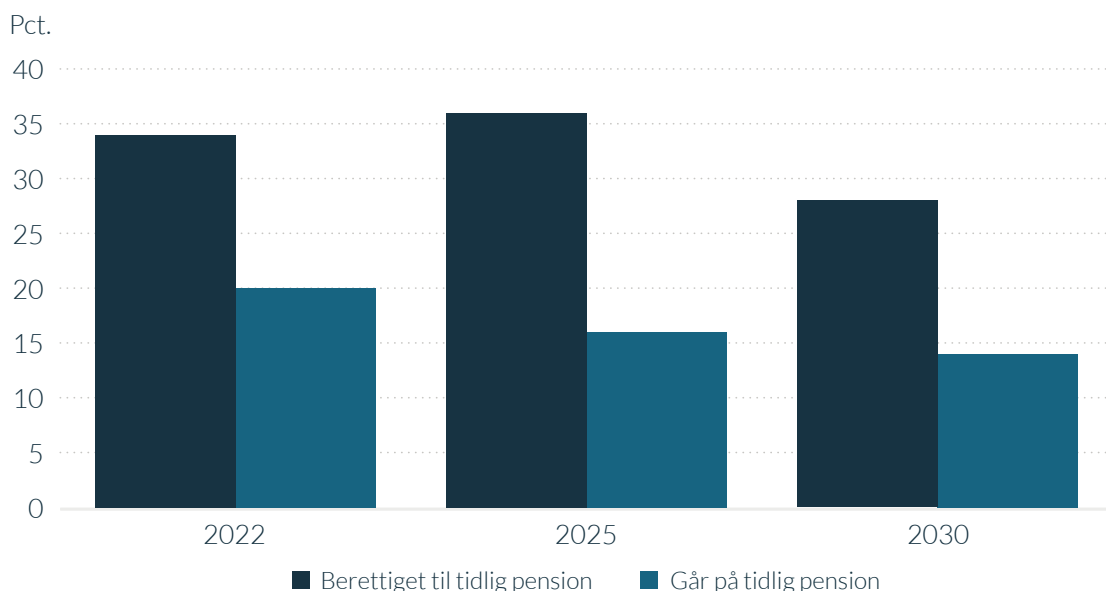
Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 12

ANDEL med ret til tidlig pension, og skøn for andel der går på tidlig pension

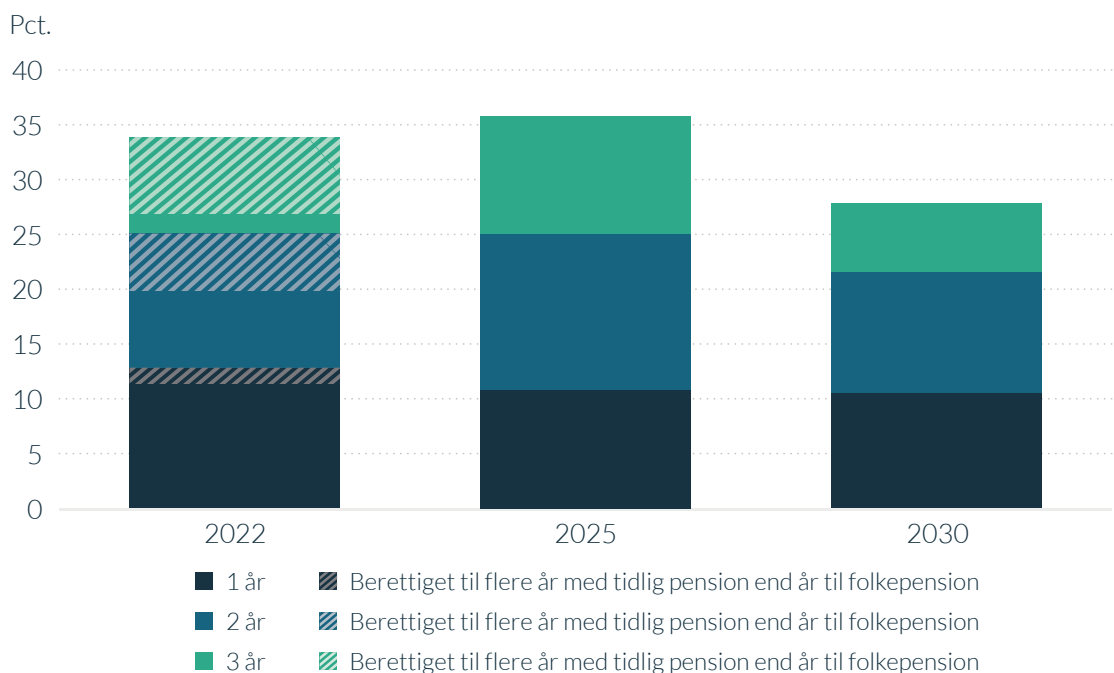
Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 13

ANDEL med ret til tidlig pension, der får 1, 2 eller 3 år

Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år. Skraverede områder indikerer, at der i indfasningsperioden vil være personer, som er berettiget til flere år med tidlig pension end det antal år, som de har tilbage før den gældende folkepensionsalder.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Målgruppen fordelt på køn

Flere mænd end kvinder vil opnå ret til tidlig pension, selvom modellen tager højde for forskelle i arbejdsliv.

Kønsbalancen i modellen og udviklingen over tid skyldes, at mænd typisk starter tidligere på arbejdsmarkedet, og at kvinder bruger mere tid på uddannelse.

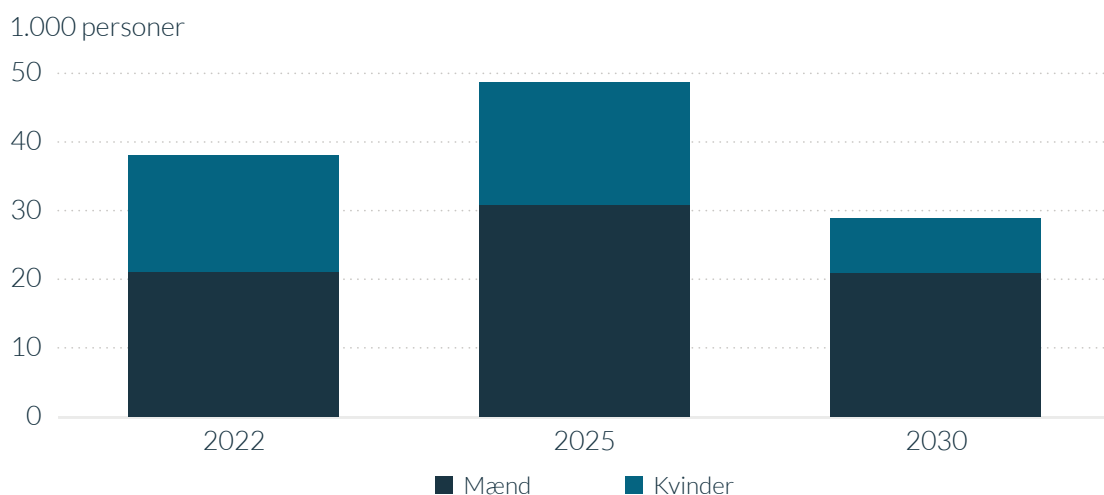
I 2022 vil der ud af de samlede antal helårspersoner på 38.000 med ret til tidlig pension være omkring 17.000 kvinder og omkring 21.000 mænd.

I 2025 forventes det, at der vil være omkring 18.000 kvinder og 31.000 mænd. Og i 2030 forventes det, at der vil være omkring 8.000 kvinder og 21.000 mænd.

Blandt den andel, der i 2022 er berettiget til tidlig pension, udgør kvinder knap halvdelen (44 pct.). Frem mod 2030 ændrer kønsbalancen sig, så kvinder udgør godt 1/3 af de berettigede (35 pct.).

Figur 14

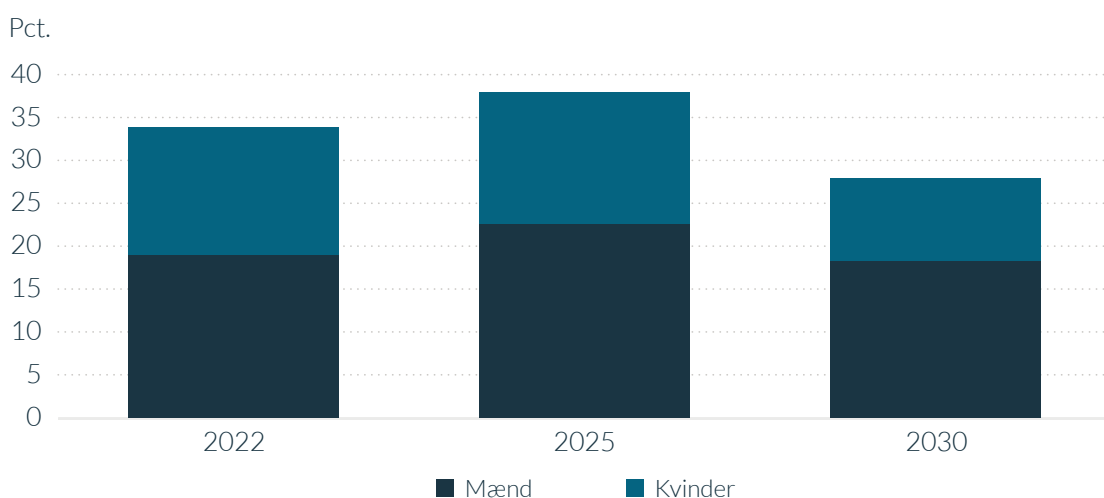
**ANTAL med ret
til tidlig pension,
opdelt på køn**

Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 15

**ANDEL med ret
til tidlig pension,
opdelt på køn**

Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Ydelser, indkomstniveauer og uddannelsesgrupper

Ny tidlig pension vil være mindre attraktiv for personer med høje arbejdsindkomster, da de typisk har høje pensionsformuer og dermed får mindre udbetalt til tidlig pension.

Samtidig falder antallet, som får ret til tidlig pension, i takt med, at årsindkomsten stiger.

Undtagelsen er gruppen med de laveste arbejdsindkomster (under 300.000 kr.), hvor kun omkring 6.000 personer forventes at blive berettigede til

tidlig pension, men hvor ydelserne samtidig er høje. Det hænger sammen med, at denne gruppe både har en lav tilknytning til arbejdsmarkedet og en lille pensionsformue.

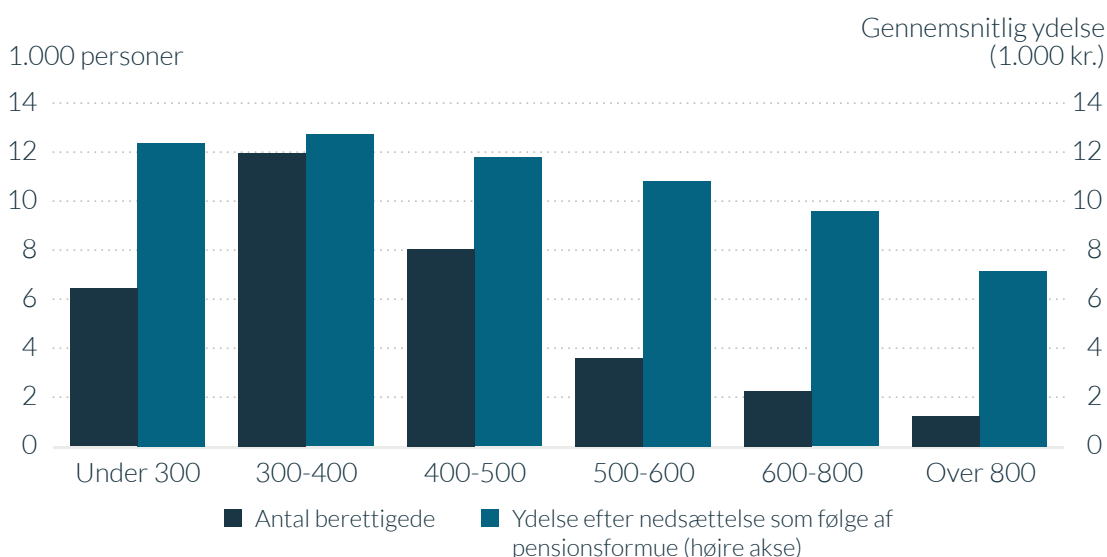
Den største gruppe af berettigede til tidlig pension i 2022 forventes at være gruppen med arbejdsindkomster mellem 300.000 kr. og 400.000 kr. om året.

Størstedelen af dem, der opnår ret til tidlig pension i 2022, er enten faglærte eller ufaglærte. Personer med korte, mellemlange eller lange videregående uddannelser udgør de mindste grupper.

Figur 16

ANTAL med ret til tidlig pension i 2022 og ydelse, opdelt på arbejdsindkomst

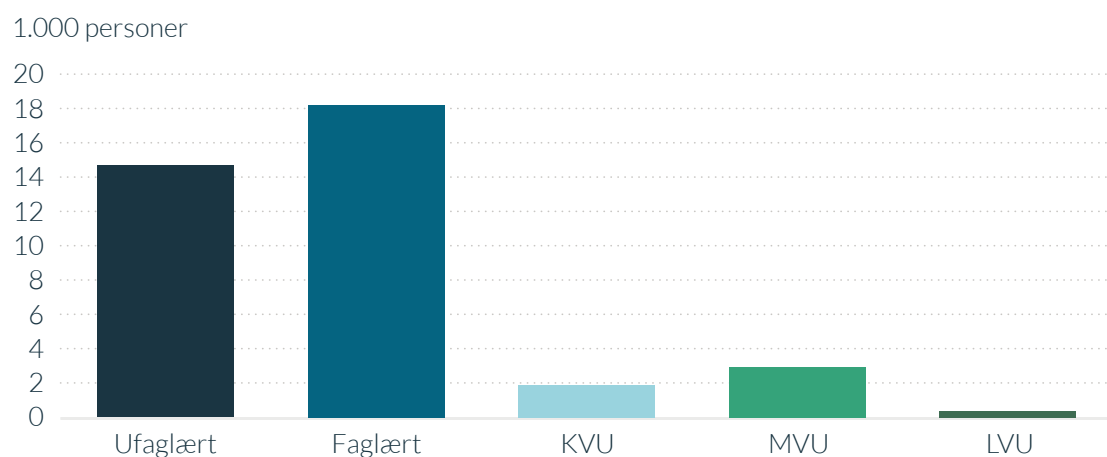
Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år. Arbejdsindkomsten er den faktiske erhvervsindkomst i 2018, herunder løn, overskud af selvstændig virksomhed og honorarer. Ydelsesniveauerne udtrykker den forventede gennemsnitlige ydelse. Afgrænset til personer med arbejdsindkomst som væsentligste indkomstkilde i 2018.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 17

ANTAL med ret til tidlig pension i 2022, opdelt på uddannelse

Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år. Opdelt efter højest fuldførte uddannelse. Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Arbejdsfunktioner og a-kasemedlemskaber

En opgørelse af gruppen med ret til tidlig pension ud fra arbejdsfunktioner viser, at personer med montørarbejde mv. og håndværkspræget arbejde i mange tilfælde vil blive tilkendt ret til tidlig pension. Klassificeringen af jobfunktioner følger Danmarks Statistik.

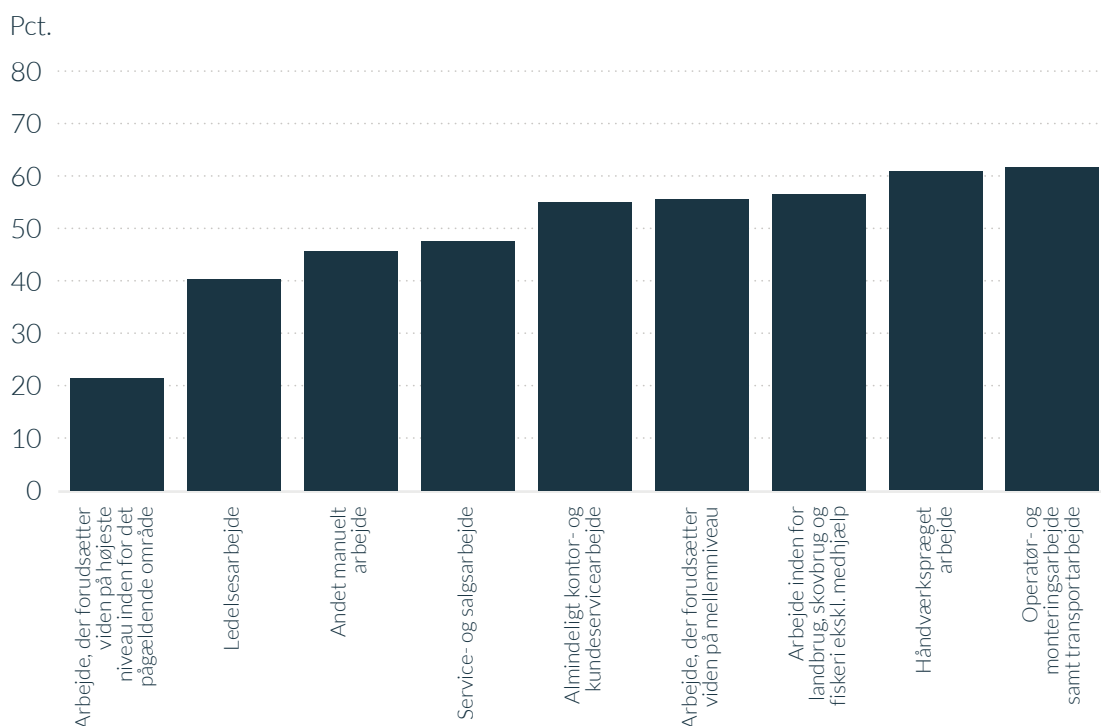
Ordningen kan også belyses ved at se på hvilke a-kasemedlemmer, der får ret til tidlig pension. Fødevareforbundet NFF har med omkring 65 pct. den største andel medlemmer med ret til tidlig pension. A-kassen Metalarbejdere vil have den næststørste andel af berettigede med omkring 63 pct.

Næsten 7.000 helårspersoner, der er medlemmer af 3F, vil være berettigede til tidlig pension i 2022. Modsat vil stort set ingen medlemmer af Magistrerne (MA) eller Akademikernes a-kasse være berettigede til tidlig pension.

Figur 18

ANDEL med ret til tidlig pension i 2022, opdelt på jobfunktion

Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år. Jobfunktionen "militært arbejde" er udeladt fra opgørelsen pga. få personer i den pågældende jobkategori. Der er ikke fuldt dækkende oplysninger om arbejdsfunktioner for alle på hele arbejdsmarkedet. Det skyldes især, at private virksomheder med færre end 9 ansatte ikke har pligt til at indberette oplysninger om arbejdsfunktioner.

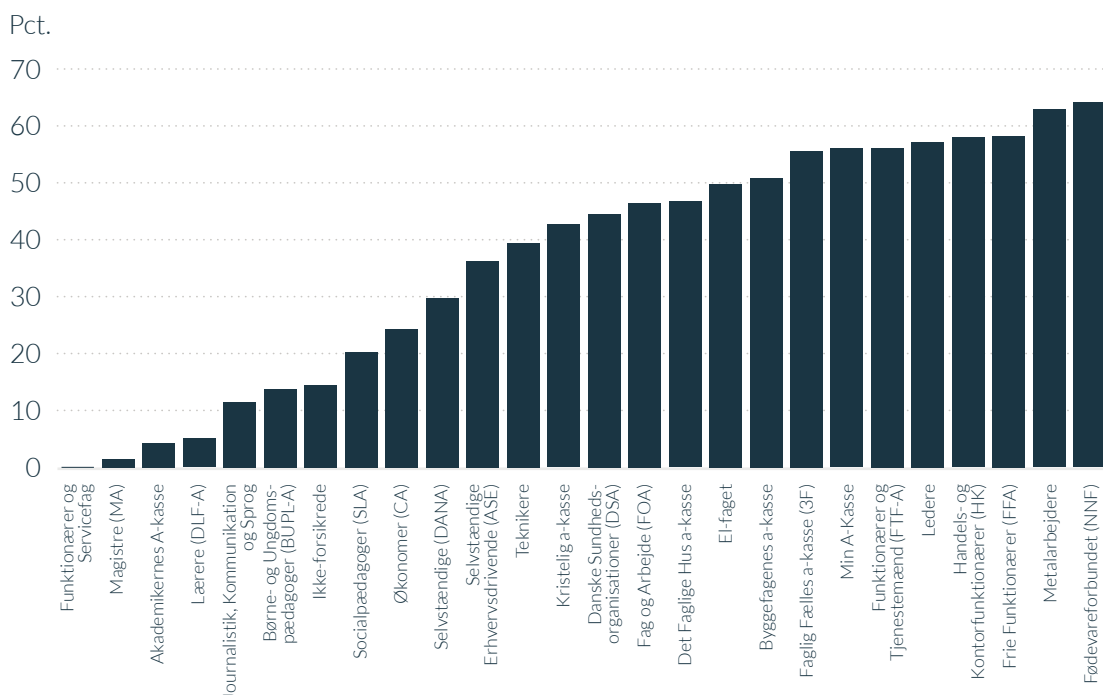
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 19

ANDEL med ret til tidlig pension i 2022, opdelt på a-kasse

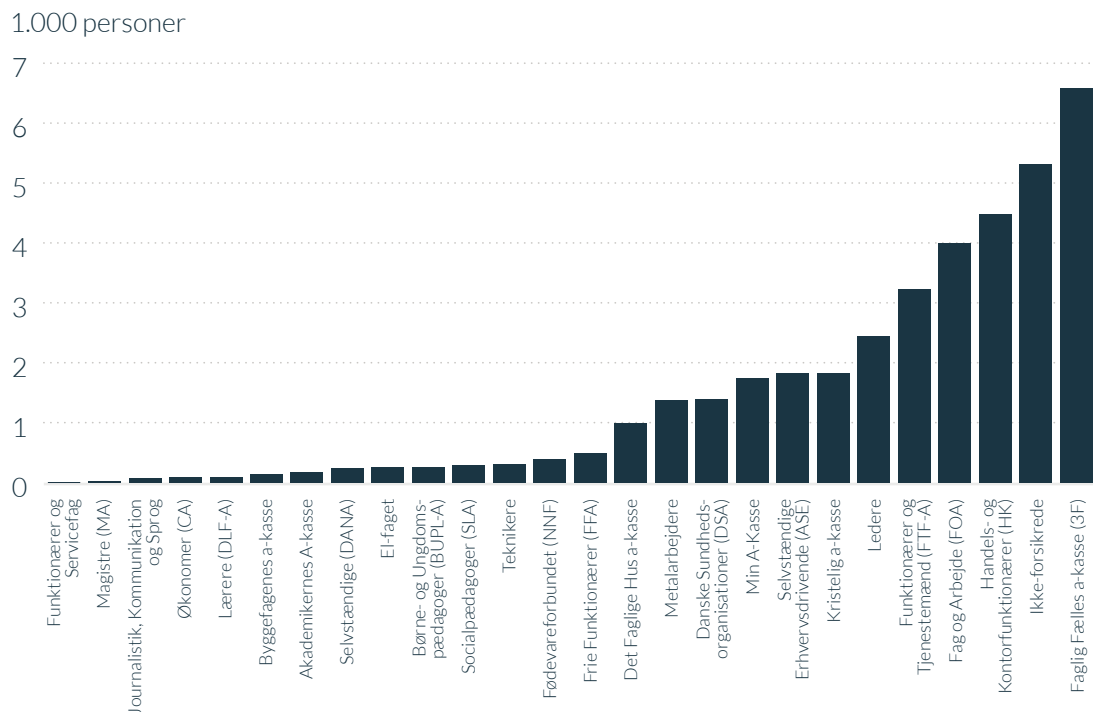
Anm.: Andelen er opgjort for berettigede helårspersoner, som er i alderen for tidlig pension, selv hvis retten først kan benyttes i de efterfølgende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 20

ANTAL med ret til tidlig pension i 2022, opdelt på a-kasse

Anm.: Antal er opgjort i helårspersoner, som kan modtage tidlig pension i det pågældende år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

3. Samfundsøkonomien bag tidlig pension

I 2021 afholdes udgifter til at udvikle de systemer, som skal understøtte udbetalingerne af tidlig pension og til at behandle anmodninger om tidlig pension.

Når modellen indføres i 2022, udgør nettoudgifterne efter sparede udgifter til andre overførsler, skat, tilbageløb og adfærd mv. 2,2 mia. kr. I takt med,

at modellen indføres, stiger udgifterne til ca. 3,1 mia. kr. i 2025.

Modellen medfører årlige nettoudgifter på i gennemsnit 2,6 mia. kr. i perioden 2022-2025.

I perioden 2026-2035 er de gennemsnitlige nettoudgifter på 3,1 mia. kr. årligt.

Dermed afholdes udgifterne til tidlig pension inden for en ramme på godt 3 mia. kr.

Tabel 2

Udgifter til tidlig pension

Mio. kr., 2020-niveau	2021	2022	2023	2024	2025	Gns. 26-35
Udgifter i alt efter skat, tilbageløb og adfærd, netto	200	2.200	2.600	3.000	3.100	3.100

Anm: Udgifter er afrundet til nærmeste 100 mio. kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Effekt på arbejdsudbuddet

Det forventes, at 38.000 helårspersoner får mulighed for at gå på tidlig pension i 2022. Tallet er et foreløbigt skøn, da vi endnu ikke kender de præcise administrative systemer og datakilder.

Erfaringer fra andre tilbagetrækningsordninger viser desuden, at det er meget usikkert, hvor mange og hvem, der vælger at benytte en ny ordning.

Det er lagt til grund, at omkring 60 pct. af de berettigede i 2022 vil vælge at gå på tidlig pension. Det svarer til 22.000 helårspersoner. Det skøn er blandt andet baseret på erfaringerne fra efterlønsordningen.

I 2025 skønnes det, at 25.000 helårspersoner vil være på tidlig pension.

En del af dem, der går på tidlig pension, vil komme fra efterløn, dagpenge, sygedagpenge, fleksjob, andre overførsler eller have været selvforsørgende uden for arbejdsmarkedet.

I 2022 ventes 75 pct. af dem, som vælger at gå på tidlig pension, at have været på overførsler mv. Langt de fleste vurderes de første år at komme fra efterløn. Det skyldes overgangsordningen for de efterlønsberettigede.

Hvor mange – som i dag er i arbejde – vil vælge at gå på tidlig pension?

Det er interessant af to grunde.

For det første er formålet med den nye ret til tidlig pension netop at give dem, der har arbejdet i mange år, ret til at trække sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet.

For det andet vil de, der kommer fra arbejde, reducere arbejdsudbuddet. Det vil have en negativ effekt på økonomien.

Blandt personer, som går på tidlig pension i 2022, skønnes det, at 6.000 helårspersoner kommer fra beskæftigelse. Det tal stiger til 10.000 helårspersoner i 2025.

På grund af forhøjelserne af folkepensionsalderen er der ikke tre hele årgange i alle kalenderår, der kan opnå ret til tidlig pension.

Hvis der i stedet ses på de fødselsårgange, der benytter sig af tidlig pension, er tilgangen til tidlig pension fra beskæftigelse ikke påvirket af forhøjelserne i folkepensionsalderen.

Årgang 1958 fylder 64 år i 2022. Det er den første årgang med mulighed for tre hele år på tidlig pension. Det skønnes, at denne årgang benytter tidlig pension i et omfang svarende til 28.000 "person-år", dvs. det samlede antal år, som alle personer i årgangen får på tidlig pension. Heraf skønnes 9.000 "person-år" at komme fra beskæftigelse.

I de efterfølgende årgange stiger antallet, der skønnes at gå på tidlig pension fra beskæftigelse. Det skyldes først og fremmest, at færre vil være berettigede til efterløn.

For årgang 1966 kommer 14.000 "person-år" fra beskæftigelse. Det svarer til, at næsten 5.000 personer kommer fra beskæftigelse, hvis alle havde fået ret til tre år med tidlig pension.

Tabel 3

Antal personer, der henholdsvis er berettigede og benytter ret til tidlig pension, opdelt på alternativt forsørgelsesgrundlag, 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
1.000 personer					
Berettigede til tidlig pension, heraf:	-	38	45	50	49
Beskæftigelse (ekskl. fleksjob)	-	10	13	16	17
Dagpenge, sygedagpenge og fleksjob	-	1	2	2	2
Efterløn*	-	25	27	29	27
Andre overførsler samt selvforsørgende	-	2	2	3	3
Benytter tidlig pension, heraf:	-	22	26	28	25
Beskæftigelse (ekskl. fleksjob)	-	6	8	9	10
Dagpenge, sygedagpenge og fleksjob	-	1	1	1	1
Efterløn	-	14	16	16	11
Andre overførsler samt selvforsørgende	-	1	2	2	2

Anm.: Afrundet til nærmeste 1.000 helårspersoner. Totalen kan afvige fra summen af de enkelte elementer grundet afrunding.

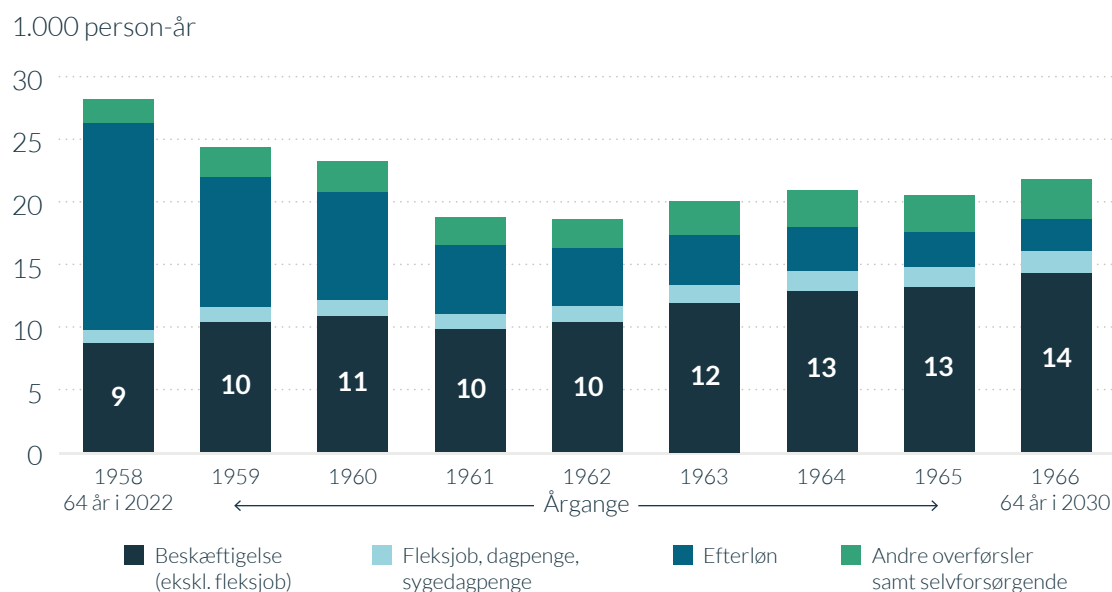
*Efterløn omfatter alle efterlønsberettigede, herunder efterlønsberettigede der fortsætter i beskæftigelse i stedet for at vælge enten efterløn eller tidlig pension.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 21

ANTAL person-år med tidlig pension opdelt på alternativt forsørgelsesgrundlag og årgange

Anm.: Antal person-år er opgjort som helårspersoner. En person, der skønnes at benytte ret til tidlig pension i 3 år, indgår således med 3 person-år i opgørelsen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Eller at 14.000 personer kommer fra beskæftigelse, hvis alle havde fået ret til ét år.

Når der tages højde for, at nogle personer vil arbejde samtidig med, at de er på tidlig pension, skønnes det, at arbejdsudbuddet reduceres med 5.000 *fuldtidspersoner* i 2022, stigende til omkring 8.000 i 2025.

Reduktionen i antal fuldtidsbeskæftigede kan betragtes som det "effektive" antal personer, som går fra at arbejde fuld tid til at trække sig fuldt ud tilbage på tidlig pension.

Finansieringselementerne ventes også at reducere arbejdsudbuddet, svarende til en varig reduktion

på knap 1.000 personer. Den samlede reduktion af arbejdsudbuddet bliver dermed på 9.000 personer.

Ret til tidlig pension vil isoleret set reducere arbejdsudbuddet. Men det strukturelle arbejdsudbud ventes fortsat at stige betydeligt i de kommende år. Det skyldes blandt andet den stigende folkepensionsalder.

Fra 2020 og frem mod 2025 er det senest skønnet, at den strukturelle beskæftigelse stiger med ca. 67.000 personer, og tallet stiger i de efterfølgende år. Som følge af indførelsen af ret til tidlig pension reduceres stigningen til ca. 58.000 personer frem mod 2025.

Tabel 4

Virkning på samlet arbejdsudbud, 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
1.000 helårspersoner					
Beskæftigede, der benytter tidlig pension (ekskl. fleksjob)	-	6	8	9	10
1.000 fuldtidspersoner					
Virkning på arbejdsudbud af tidlig pension	-	-5	-6	-8	-8
Virkning af finansieringselementer	-	-	0	-1	-1
Samlet virkning på arbejdsudbud	-	-5	-7	-8	-9

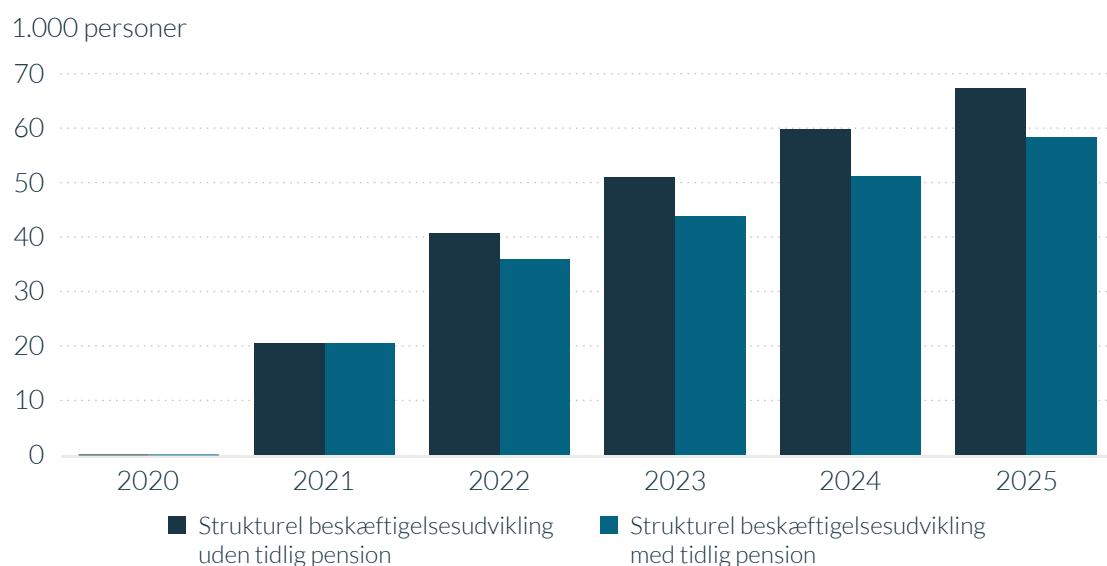
Anm.: Afrundet til nærmeste 1.000 helårs- og fuldtidspersoner. Totalen kan afvige fra summen af de enkelte elementer grundet afrunding.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Figur 22

Udvikling i strukturel beskæftigelse i forhold til 2020, med og uden tidlig pension

Anm.: Der er indregnet beskæftigelsesvirkningen af både tidlig pension og finansieringselementerne.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP og Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2023 (oktober 2019).

Finansiering af tidlig pension

Coronakrisen har ikke ændret på, at en ny ret til tidlig pension skal være fuldt finansieret.

Men coronakrisen har sat dybe spor i dansk økonomi. Derfor vil regeringen i 2021 og 2022 finansiere udgifterne til tidlig pension ved at trække på det økonomiske råderum.

I 2023 forventes konjunktursituationen tæt på normaliseret, ikke mindst som følge af de massive hjælpepakker til erhvervslivet og tiltag til at stimulere den økonomiske aktivitet, der er gennemført for at holde hånden under dansk økonomi.

Derfor bliver ordningen fra 2023 finansieret gennem dels skatteforhøjelser målrettet høje indkomster og formuer, dels et samfundsbidrag fra den finansielle sektor. Finansieringen indføres frem mod 2025.

Tilbagerulning af skattesænkninger fra Forårspakke 2.0 for personer med høje indkomster og formuer og målrettede skattestigninger for ejendomsinvestorer mv. skal bidrage med godt 1½ mia. kr. i finansiering.

Regeringen foreslår for det første at fjerne muligheden for, at virksomheder kan fratrække de allerhøjeste lønninger i skat, i form af et loft over fradrag på 10 mio. kr. For det andet vil regeringen tilbagerulle skattelettelser på høje aktie- og kapitalindkomster. For det tredje skal selskaber, der investerer i ejendomme beskattes årligt af deres gevinster.

Et ekstra samfundsbidrag fra den finansielle sektor skal bidrage med 1½ mia. kr. i finansiering. Det skal ses i lyset af, at den finansielle sektor fik store hjælpepakker betalt af de danske skatteydere under finanskrisen. Og at bankerne i 2019 havde et overskud på 25 mia. kr.

Finansieringsbidraget fra den finansielle sektor udmøntes som en ny særlig selskabsskat af overskuddet i den finansielle sektor.

Samlet set er der tale om en finansiering, der fordelingspolitisk understøtter en mere retfærdig retning for vores samfund.

Tabel 5

Udgifter, finansiering og saldobvirkning

Initiativer	Finansieringsbidrag, mio. kr				
	2021	2022	2023	2024	2025
1. Udgifter til tidlig pension i alt	200	2.200	2.600	3.000	3.100
2. Finansiering i alt (2.1 + 2.2 + 2.3)	200	2.200	2.600	3.000	3.100
<i>Heraf bidrag fra:</i>					
2.1. Råderumsfinansiering	200	2.200	-	-	-
2.2. Tilbagerulning af skattesænkninger fra Forårspakke 2.0 for personer med høje indkomster, finansiering vedr. arbejdsgivere og målrettede skattestigninger for ejendomsinvestorer	-	-	1.100	1.500	1.600
- Lagerbeskatning af selskabers ejendomsavancer	-	-	850	850	850
- Forhøjelse af den progressive sats for aktieindkomst og det skrå skatte loft for kapitalindkomst fra 42 til 45 pct. (indføres gradvist)	-	-	150	550	650
- Loft over fradrag i selskabsskatten for høje lønninger på 10 mio. kr.	-	-	100	100	100
2.3. Særlig selskabsskat for den finansielle sektor	-	-	1.500	1.500	1.500
3. Saldobvirkning (2-1)	0	0	0	0	0

Anm.: Udgifter er afrundet til nærmeste 100. mio. kr. Finansiering er afrundet til nærmeste 50 mio. kr. Der er i provenuskønnene for de enkelte initiativer ikke taget højde for eventuelle krydseffekter som følge af øvrige initiativer.

Kilde.: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registre og administrative oplysninger om individuelle ATP-indbetalinger stillet til rådighed af ATP.

Serviceeftersyn i 2030

Modellen for tidlig pension afspejler det arbejdsmarked, der var engang. Men samfundet og arbejdsmarkedet er hele tiden i udvikling.

Den teknologiske udvikling betyder færre tunge løft og dårlige arbejdsstillinger. Virksomheder investerer i robotter og maskiner, som kan løse de mest belastende arbejdsopgaver. Og der er et løbende fokus på at forbedre både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø.

Det betyder, at der kan være behov for at genbese og tilpasse modellen for tidlig pension, når den har været i gang i en årrække. Så modellen også passer til fremtidens arbejdsliv.

Derfor skal der gennemføres et serviceeftersyn af modellen i 2030. Her skal det vurderes, om udviklingen på arbejdsmarkedet har ændret forudsætningerne for ordningen, og om den fortsat omfatter de personer, den var tiltænkt.

Samtidig skal der årligt gøres status over aktiviteten i ordningen, så det bliver muligt at fremrykke serviceeftersynet, hvis anvendelsen af ordningen afviger væsentligt fra forventningen.

August 2020

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K
Tlf. : +45 7220 5000
E-mail: bm@bm.dk

ISBN 978-87-93823-32-7 (digital version)
ISBN 978-87-93823-31-0 (trykt version)
2019/20:8

Design: Regeringens Kommunikationsenhed
Layout: Regeringens Kommunikationsenhed
Fotos: Ritzau Scanpix / Regeringens Kommunikationsenhed

Publikationen kan hentes på
www.bm.dk
www.fm.dk
www.regeringen.dk

Fotokreditering:
Forside: FOTO: Finn Frandsen/Politiken/Ritzau Scanpix
Side 4: FOTO: Regeringens Kommunikationsenhed
Side 16: FOTO: Regeringens Kommunikationsenhed

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K
Tlf : +45 7220 5000
E-mail: bm@bm.dk